Пролетарыі ўсіх краін, яднайцеся!

Комуністычная партыя (большэвікоў) Беларусі

ЗВЯЗДА

ОРГАН ЦК і МІНСКАГА АБКОМА КП(б)Б

№ 275 (6552) 29 лістапада 1939 г., серада ЦАНА 10 КАП.

АДЗІНАДУШНАЕ ПАТРАБАВАННЕ СОВЕЦКАГА НАРОДА— ДАЦЬ РАШУЧЫ АДПОР ЗАРВАЎШАЙСЯ ФІНЛЯНДСКАЙ ВАЕНШЧЫНЕ

Узорна завяршыць апрацоўку і здачу ільну дзяржаве

[illegible]

НЕ АДСТУПЯЦЬ—АДКІНЕМ!

(Мінская абутковая фабрыка імені Кагановіча)

[illegible]

Мітынг прыняў наступную рэзалюцыю: «Мы з вялікім абурэннем даведаліся аб нагдым адказе фінляндскага ўрада на ноту Совецкага ўрада. Рэакцыйныя кірую- [illegible]

Няхай жыве Совецкі Саюз — радзіма працоўных усяго свету!

Няхай жыве вялікі Сталін — арганізатар соцыялістычных перамог!».

ПА ПЕРШАМУ ЗАКЛІКУ СОВЕЦКАГА ЎРАДА ГАТОВЫ СТАЦЬ НА АБАРОНУ НАШАЙ РАДЗІМЫ

Заслухаўшы паведамленне аб нагдай правакацыйнай вылазцы фінляндскай ваеншчыны, зрабіўшай артылерыйскі абстрэл часцей Чырвонай Арміі, і аб абураючым адказе фінляндскіх правіцеляў на совецкую ноту, — пленум Варашылаўскага РК КП(б)Б разам з партыйным актывам раёна цалкам і поўнасцю адабрае ноту совецкага ўрада, выражаючую волю 183-мільённага магутнага совецкага народа.

Мы заяўляем аб поўнай баявой гатоўнасці па першаму закліку партыі і совецкага ўрада стаць на абарону горада Леніна — калыбелі Вялікай Кастрычніцкай соцыялістычнай рэволюцыі, якая прынесла шчасце і мір народам нашай соцыялістычнай радзімы.

Няхай жыве мудрая знешняя палітыка совецкага ўрада!

Няхай жыве магутная ніколі і нікім непераможная Рабоча-Сялянская Чырвоная Армія!

Няхай жыве глава совецкага ўрада таварыш Молатаў!

Няхай жыве вялікая комуністычная партыя!

Няхай жыве тварэц міру і шчасця чалавецтва родны і любімы Сталін!

РАШУЧА АБУЗДАЦЬ ПРАВАКАТАРАЎ

(Мітынг мінскіх чыгуначнікаў)

11 гадзін вечара. Са станцыі Мінск-таварная хутка павінны адправіцца некалькі паяздоў. Сабіраюцца машыністы, качагары, праваднікі і іншыя работнікі чыгункі. Нядаўна яны праслухалі па радыё адказ фінляндскага ўрада на ноту Совецкага ўрада ад 26 лістапада і новую ноту СССР абнаглеўшым правакатарам вайны.

Чыгуначнікі абураны паводзінамі гарохавых шутоў з урада Фінляндыі.

Адбываецца кароткі мітынг.

— Фінляндскія імперыялісты, — гаворыць машыніст Міхаіл Кудраўцаў, — не гледзячы на неаднаразовыя папярэджанні і міралюбівае патрабаванне Совецкага Саюза, прадаўжаюць жартаваць з агнём. У сваім адказе таварышу Молатаву яны прыкідваюцца беспамятнымі Іванушкамі-дурачкамі і нагла адмаўляюць свае бандыцкія дзеянні, каб заблытаць грамадскую думку свету. Нашаму цярпенню прыходзіць канец. Гераічная Чырвоная Армія краіны соцыялізма ў любую мінуту гатова абараняць свяшчэнныя рубяжы соцыялістычнай радзімы і слаўны горад Ленінград.

Затым выступае машыніст-ордэнаносец тав. Богацэль:

— Мы аднадушна адабраем рашучы адказ Совецкага ўрада. Наш вялікі народ можа жыць мірна толькі з тымі, хто жадае міру. Наглым-жа правакатарам вайны мы адкажам двайным сакрушальным ударам. Совецкі ўрад вядзе мірную палітыку і ўсімі мерамі адстойвае справу міру, але гэта не азначае, што ён дазволіць нікчэмнай дварняжцы англа-французскіх імперыялістаў строіць бандыцкія жарты.

Мы запэўняем наш урад, нашу комуністычную партыю і таварыша Сталіна, што калі вораг сунецца на нашы граніцы, то мы, чыгуначнікі, разам з усім многанацыянальным народам СССР, усе як адзін, прыйдзем на дапамогу нашым слаўным байцам Рабоча-Сялянскай Чырвонай Арміі і станем грудзьмі на абарону любімай радзімы.

НІКОМУ НЕ ЎДАСЦА СПРАВАЦЫРАВАЦЬ НАС НА ВАЙНУ

МОЗЫР. (Кар. «Звязды»). Наглая правакацыя фінляндскай ваеншчыны выклікала буру гневу і абурэння ў працоўных Палескай вобласці.

На прадпрыемствах г. Мозыра, у навучальных установах і калгасах адбыліся многалюдныя мітынгі пратэсту супроць зараўшыхся правакатараў вайны.

Вялікі мітынг двух змен адбыўся на мозырскім лесазаводзе «Пролетарый». Інфармацыю аб наглай правакацыйнай вылазцы фінляндскай ваеншчыны і аб ноце совецкага ўрада зрабіў дырэктар завода т. Лебедзеў. За ім выступіў слесар механічнага цэха т. Ласута. Яго словы былі поўны абурэння правакацыяй наглых імперыялістычных драпежнікаў.

— Совецкі ўрад, — гаворыць т. Ласута, — прапанаваў Фінляндыі заключыць дагавор і гэтым самым забяспечыць бяспечнасць граніц абодвух краін. Але незадачлівыя кіраўнікі фінляндскага ўрада адхілілі гэту мірную прапанову совецкага ўрада і пачалі шалёную антысовецкую кампанію.

Канцэнтрацыя фінляндскіх войск на совецкай граніцы з'яўляецца новай крывавай задумай імперыялістаў Англіі і Францыі, прабуючых уцягнуць у вайну Совецкі Саюз. Але гэта ім не ўдасца.

— Няма сумнення, — заявіў на мітынгу рабочых фабрыкі «Профінтэрн» тав. Кашэроўскі, — што пачатая фінляндскай буржуазіяй антысовецкая ігра скончыцца для яе поўным крахам.

Совецкі народ, яго авеяная славай Чырвоная Армія, калі спатрэбіцца, могуць яшчэ раз паказаць сваю магутнасць, сваю несакрушымую сілу і ўшчэнт знішчыць ворага, калі ён толькі асмеліцца сунуцца на совецкую зямлю.

З яркай прамовай выступіў лепшы стахановец механічнага цэха т. Сідарэнка, які заявіў:

— У адказ на наглую вылазку фінляндскай ваеншчыны мы яшчэ больш умацуем абарону нашай дарагой соцыялістычнай радзімы, павысім прадукцыйнасць працы, зробім нашу краіну непрыступнай крэпасцю абароны.

С. КАЗНАЧЭЕЎ.

ГОЛАС СОВЕЦКАЙ ІНТЭЛІГЕНЦЫІ

ВІЦЕБСК. (Кар. «Звязды»). У вялікай аўдыторыі сабраліся студэнты і навуковыя работнікі віцебскага педінстытута імені Кірава. З інфармацыяй аб правакацыйных дзеяннях фінляндскай ваеншчыны, накіраваных супроць нашай краіны, выступіў сакратар партбюро тав. Фарбман.

Пасля даклада з яркай прамовай выступіў студэнт-выдатнік тав. Фрыдман, які заявіў:

— Фінляндыя атрымала самастойнасць толькі дзякуючы перамозе Кастрычніцкай соцыялістычнай рэволюцыі ў СССР, якая ажыццявіла лозунг большэвікоў аб праве нацый на самавызначэнне. Цяпер страціўшыя розум заправілы Фінляндыі правацыруюць вайну з СССР. Совецкі народ к чорту адкіне ігру палітычных карцёжнікаў і інтрыганаў і забяспечыць безапаснасць сваіх граніц.

— Совецкі народ не баіцца пагроз фінляндскай ваеншчыны, — заяўляе студэнт 2-га курса тав. Прасмушкін, — і гатоў па першаму закліку партыі і ўрада стаць на абарону нашай соцыялістычнай радзімы.

У аднадушна прынятай мітынгам рэзалюцыі гаворыцца:

«Мы, студэнты, навуковыя работнікі педагагічнага інстытута імені Кірава далучаем свой голас пратэсту і абурэння да голасу ўсяго вялікага 183-мільённага совецкага народа. Гарохавыя шуты тыпу Каяндэра сваімі правакацыйнымі актамі не запалохаюць совецкую дзяржаву. Наша краіна — самая магутная ў свеце, і калі спатрэбіцца, то ўвесь совецкі народ разам са сваёй доблеснай Чырвонай Арміяй дасць рашучы адпор зараўшымся правакатарам вайны».

На адбыўшымся мітынгу навуковых работнікаў і студэнтаў Віцебскага ветэрынарнага інстытута з яркай, поўнай абурэння і гневу прамовай выступіў прафесар Горагляд.

— Совецкі Саюз, — заявіў ён, — праводзіць паслядоўную палітыку міру. Совецкі народ не хоча вайны, ён будуе сваё радаснае, шчаслівае жыццё, выконвае вялікія планы трэцяй сталінскай пяцігодкі. Але працоўныя нашай вялікай радзімы ў любую мінуту гатовы стаць на абарону сваіх свяшчэнных граніц і даць рашучы адпор зараўшымся правакатарам вайны.

Працоўныя вобласці горача вітаюць ноту совецкага ўрада, якая сведчыць аб нашай магутнасці і яшчэ раз паказвае нашу паслядоўную палітыку міру, выказваюць сваю гатоўнасць са зброяй у руках у любую мінуту стаць на абарону нашай радзімы.

З. ЛАРЫСАЎ.

Забяспечым спакой нашых граніц

Другі Ўсесаюзны з'езд профсаюза рабочых запалкавай і фанернай прамысловасці, які адбываецца ў Мінску, заслухаў паведамленне аб наглай правакацыі фінляндскай ваеншчыны. Дэлегаты з'езда ў сваіх выступленнях выказалі рашучы пратэст супроць дзеянняў правакатараў вайны.

У прынятай рэзалюцыі з'езд выражае сваё абурэнне з повада правакацыйнага абстрэлу фінляндскай ваеншчынай нашых ваенных часцей. З'езд вітае рашучае патрабаванне совецкага ўрада аб неадкладным адводзе фінляндскіх войск з Карэльскага перашэйка на 20—25 кілометраў ад совецкай граніцы, каб забяспечыць безапаснасць горада Леніна і ўсяго Совецкага Саюза.

У апошні час

НОВЫЯ ПРАВАКАЦЫІ ФІНЛЯНДСКАЙ ВАЕНШЧЫНЫ

ЛЕНІНГРАД, 28 лістапада. (ТАСС). [illegible]

ЛЕНІНГРАД, 28 лістапада. (ТАСС). [illegible]

АДКАЗ СОВЕЦКАГА ЎРАДА НА НОТУ ФІНЛЯНДСКАГА ЎРАДА

У сувязі з атрыманнем адказнай ноты фінляндскага ўрада на ноту Совецкага ўрада ад 26 лістапада, Народны Камісар Замежных Спраў тав. Молатаў В. М. прыняў 28 лістапада пасланніка Фінляндыі п. Ірые-Коскінен і ўручыў яму адказ Совецкага ўрада на фінляндскую ноту.

Ніжэй прыводзіцца тэкст ноты фінляндскага ўрада ад 27 лістапада і тэкст адказнай ноты ўрада СССР ад 28 лістапада гэтага года.

Нота фінляндскага ўрада

«Пан Народны Камісар.

У адказ на Ваша пісьмо ад 26 гэтага месяца маю часць, па распараджэнню майго ўрада, давесці да Вашага ведама ніжэйнаступнае:

У сувязі з нібы меўшым месца парушэннем граніцы фінляндскі ўрад у тэрміновым парадку зрабіў належнае расследванне. Гэтым расследваннем было ўстаноўлена што гарматныя выстралы, аб якіх упамінае Ваша пісьмо, былі зроблены не з фінляндскага боку. Наадварот, з даных расследвання выцякае, што ўпамянутыя выстралы былі зроблены 26 лістапада паміж 15 гадзінамі 45 мінутамі і 16 гадзінамі 05 мінутамі па совецкаму часу з совецкага пагранічнага боку паблізу ўпамянутага Вамі сялення Майніла. З фінляндскага боку можна было бачыць нават месца, дзе ўзрываліся снарады, бо сяленне Майніла размешчана на адлегласці ўсяго 800 метраў ад граніцы, за адкрытым полем. На аснове разліку скорасці распаўсюджання гука ад 7 выстралаў можна было заключыць, што гарматы, з якіх былі зроблены гэтыя выстралы, знаходзіліся на адлегласці каля паўтара—двух кілометраў на паўднёвы ўсход ад месца разрыву снарадаў.

Нагляданні, якія адносяцца да ўпамянутых выстралаў, занесены былі ў журнал пагранічнай варты ў самы момант здарэння. Пры такіх акалічнасцях прадстаўляецца магчымым, што справа ідзе аб няшчасным выпадку, адбыўшымся пры вучэбных практыкаваннях, меўшых месца на совецкім баку і пацягнуўшых за сабой, згодна Вашага паведамлення, чалавечыя афяры. У выніку гэтага я лічу сваім абавязкам адхіліць пратэст, ізложаны ў Вашым пісьме, і канстатыраваць што варожы акт супроць СССР, аб якім Вы гаворыце, быў зроблен не з фінляндскага боку.

У Вашым пісьме Вы спаслаліся таксама на заявы, зробленыя пп. Паасіківі і Танеру ў часе іх прабывання ў Маскве адносна небяспекі сканцэнтрыравання рэгулярных войск у непасрэднай блізасці да граніцы паблізу ад Ленінграда. Па гэтаму поваду я хацеў-бы звярнуць Вашу ўвагу на тую акалічнасць, што ў непасрэднай блізасці да граніцы з фінляндскага боку размешчаны, галоўным чынам, пагранічныя войскі. Гармат такой дальнабойнасці, каб іх снарады клаліся па той бок граніцы, у гэтай зоне не было наогул.

Хаця і няма канкрэтных матываў для таго, каб, згодна Вашай прапанове, адвесці войскі з пагранічнай лініі, мой урад тым не менш гатоў прыступіць да перагавораў па пытанню аб абаюдным адводзе войск на пэўную адлегласць ад граніцы. Я прыняў з задавальненнем Ваша паведамленне, з якога відаць, што ўрад СССР не намеран перабольшваць значэнне пагранічнага інцыдэнта, нібы меўшага месца па сцвярджэнню Вашага пісьма. Я шчаслівы тым, што меў магчымасць рассеяць гэта непаразуменне ўжо на наступны дзень па атрыманні Вашай прапановы. Аднак, для таго, каб након гэтага не асталося ніякай няяснасці, мой урад прапануе, каб пагранічным камісарам абодвух старон на Карэльскім перашэйку было даручана сумесна зрабіць расследванне па поваду дадзенага інцыдэнта ў адпаведнасці з канвенцыяй аб пагранічных камісарах, заключанай 24 верасня 1928 года.

Прыміце, пан Народны Камісар, запэўненне ў маёй найглыбейшай павазе.

А. С. ІРЫЕ-КОСКІНЕН».

Адказная нота совецкага ўрада

«Пан пасланнік!

Адказ урада Фінляндыі на ноту Совецкага ўрада ад 26 лістапада прадстаўляе дакумент, які адлюстроўвае глыбокую варожасць урада Фінляндыі да Совецкага Саюза і закліканы давесці да крайнасці крызіс у адносінах паміж абодвума краінамі.

1. Адмаўленне з боку ўрада Фінляндыі факта абураючага артылерыйскага абстрэлу фінскімі войскамі совецкіх войск, пацягнуўшага за сабой афяры, не можа быць растлумачана інакш, як жаданнем увесці ў заблуджэнне грамадскую думку і паздзеквацца над афярамі абстрэлу. Толькі адсутнасць пачуцця адказнасці і пагардлівыя адносіны да грамадскай думкі маглі прадыктаваць спробу аб'ясніць абураючы інцыдэнт з абстрэлам «вучэбнымі практыкаваннямі» совецкіх войск у артылерыйскай стральбе ля самай лініі граніцы на віду ў фінскіх войск.

2. Адмаўленне ўрада Фінляндыі адвесці войскі, якія зрабілі зладзейскі абстрэл совецкіх войск, і патрабаванне аб адначасовым адводзе фінскіх і совецкіх войск, зыходзячыя фармальна з прынцыпа роўнасці старон, выкрываюць варожае жаданне ўрада Фінляндыі трымаць Ленінград пад пагрозай. На самой справе мы маем тут не роўнасць у становішчы фінскіх і совецкіх войск, а наадварот, пераважнае становішча фінскіх войск. Совецкія войскі не пагражаюць жыццёвым цэнтрам Фінляндыі, бо яны адстаяць ад іх на сотні кілометраў, тады як фінскія войскі, размешчаныя ў 32 кілометрах ад жыццёвага цэнтра СССР — Ленінграда, які налічвае 3 з палавінай мільёна насельніцтва, ствараюць для яго непасрэдную пагрозу. Не прыходзіцца ўжо гаварыць аб тым, што совецкія войскі, уласна, няма куды адвесці, бо адвод совецкіх войск на 25 кілометраў азначаў-бы размяшчэнне іх у прадмесцях Ленінграда, што з'яўляецца яўна абсурдным з пункту гледжання безапаснасці Ленінграда. Прапанова Совецкага ўрада аб адводзе фінскіх войск на 20—25 кілометраў з'яўляецца мінімальнай, бо яна ставіць сваёй мэтай не знішчэнне гэтай няроўнасці ў становішчы фінскіх і совецкіх войск, а толькі некаторае яе змякчэнне. Калі ўрад Фінляндыі адхіляе нават гэту мінімальную прапанову, то гэта значыць, што ён мае намер трымаць Ленінград пад непасрэднай пагрозай сваіх войск.

3. Сканцэнтрыраваўшы пад Ленінградам вялікую колькасць рэгулярных войск і паставіўшы, такім чынам, важнейшы жыццёвы цэнтр СССР пад непасрэдную пагрозу, урад Фінляндыі зрабіў варожы акт у адносінах да СССР, несумяшчальны з пактам аб ненападзе, заключаным паміж абодвума краінамі. Адмовіўшыся-ж адвесці войскі хаця-б на 20—25 кілометраў пасля адбыўшагася зладзейскага артылерыйскага абстрэлу совецкіх войск з боку фінскіх войск, урад Фінляндыі паказаў, што ён прадаўжае аставацца на варожых пазіцыях у адносінах СССР, не намеран лічыцца з патрабаваннямі пакта аб ненападзе і рашыў і надалей трымаць Ленінград пад пагрозай. Але ўрад СССР не можа мірыцца з тым, каб адна старана нарушыла пакт аб ненападзе, а другая абавязвалася выконваць яго. З прычыны гэтага совецкі ўрад лічыць сябе вымушаным заявіць, што з гэтага чысла ён лічыць сябе свабодным ад абавязацельстваў, узятых на сябе ў сілу пакта аб ненападзе, заключанага паміж СССР і Фінляндыяй і сістэматычна нарушаемага ўрадам Фінляндыі.

Прыміце, пан пасланнік, запэўненні ў поўнай да Вас павазе.

Народны Камісар Замежных Спраў СССР

В. МОЛАТАЎ.

28 лістапада 1939 года».

ПАДРЫХТОЎКА ДА ВЫБАРАЎ У МЯСЦОВЫЯ СОВЕТЫ

ЧЭСЦЬ І ДАВЕР'Е ЛЕПШЫМ ЛЮДЗЯМ СОВЕЦКАГА НАРОДА

* * *

НАШ ВОПЫТ АГІТАЦЫЙНАЙ РАБОТЫ

Выбарчая кампанія зараз у самым разгары. Працоўныя вылучылі лепшых сыноў і дачок нашай радзімы кандыдатамі ў мясцовыя Советы дэпутатаў працоўных. Праароблена ўжо велізарная работа, але ўпэрадзе—яшчэ большая.

Як і на выбарах у Вярхоўныя Советы Саюза і рэспублікі, працоўныя адзінай і маналітнай сям'ёй дэманстрыруюць сваю любоў і адданасць вялікай партыі Леніна—Сталіна, сваю гатоўнасць змагацца за новыя перамогі соцыялізма.

На нашым магілёўскім скурзаводзе імені Сталіна, як і ўсюды ў краіне, перадвыбарчыя дні азнаменаваліся новым вытворчым уздымам. Цэх спаборнічае з цэхам, брыгада з брыгадай за дастойную сустрэчу дня 24 снежня.

Калектыў завода абавязаўся датэрмінова выканаць гадавы план да 5 снежня, але стаханаўцы вытворчасці паказалі ў гэтыя дні новыя ўзоры соцыялістычнай працы, і гадавы план мы выканаем да 28 лістапада. Такія перадавікі вытворчасці, як кантоўшчык Дзмітрый Шкірвой, стругаль Александр Ганчароў, вашчыльшчыца Маня Левіна і іншыя выконваюць сваю норму на 200 процантаў.

Я хачу падзяліцца, як партыйная арганізацыя скурзавода імені Сталіна ўзначальвае і кіруе агітацыйна-масавай работай сярод выбаршчыкаў.

Наша партыйная арганізацыя прымацавана да выбарчага ўчастка № 23. Сюды ўваходзяць Куйбышэўская выбарчая акруга па выбарах у абласны совет і 5 акруга па выбарах у гарадскі совет.

Наш участак размешчан у раёне лесазавода «Звязда». У ім 1.200 выбаршчыкаў з вуліц: Заводскай, імені Свердлова, Чэлюскінцаў, Глінкі і іншыя.

З самага пачатку мы паставілі перад сабой задачу — узорна арганізаваць агітацыйную работу сярод насельніцтва. Партыйная арганізацыя вылучыла 29 агітатараў. У першы-ж дзень стала ясна, што многія з іх па тых або іншых прычынах не змогуць рэгулярна праводзіць заняткі. Тады-ж бюро рашыла арганізаваць інстытут намеснікаў агітатараў.

Пасля таго, як на ўчастку былі праведзены першыя заняткі, партыйны камітэт зацікавіўся праверыць, як-жа пастаўлена агітацыйная работа на выбарчым участку. Мы склікалі нараду агітатараў разам з актывам выбаршчыкаў, хатнімі гаспадынямі. Самі выбаршчыкі расказалі і аб адмоўным, і аб дадатным.

На гэтай-жа нарадзе некаторыя хатнія гаспадыні прад'явілі нам справядлівае патрабаванне. Яны пажадалі, каб у план заняткаў былі ўключаны гутаркі аб будаўніцтве горада Магілева, аб культурным жыцці народаў СССР, а таксама даходчывыя і зразумелыя інфармацыі аб міжнародным становішчы.

Заўвагі выбаршчыц былі ўлічаны, і пасля гэтага заняткі ажывіліся і прыцягнулі яшчэ больш людзей. Адначасова, гэтая нарада дала нам магчымасць выявіць агітатараў, слаба вядучых работу.

Затым на адкрытым партыйным сходзе мы падрабязна абмеркавалі ўсе пытанні пастаноўкі агітацыі на ўчастку і прынялі адпаведнае рашэнне. Справа заметна палепшылася, і зараз у 25 гуртках рэгулярна тры разы ў месяц праводзяцца заняткі. Гурткі наведваюць каля 300 чалавек.

Мы зараз уступілі ў рашаючы этап выбарчай кампаніі. Зарэгістрыраваны кандыдаты ў дэпутаты ў абласны і гарадскі советы. Трэба як можна лепш арганізаваць агітацыю за гэтых кандыдатаў. Па нашай Куйбышэўскай акрузе па выбарах у абласны совет зарэгістрырывана кандыдатам інжынер-ордэнаносец шоўкавай фабрыкі тав. Галіна Грыгор'еўна Собалева.

Мы прадумалі пытанне, як лепш правесці агітацыю за кандыдата. Правялі семінар. Кожны агітатар атрымаў падрабязную біяграфію тав. Собалевай. Я сам, як кіраўнік агіткалектыва, пайшоў на шоўкавую фабрыку і падрабязна азнаёміўся з дзейнасцю тав. Собалевай з першых дзён яе прыходу на вытворчасць.

Пасля семінара агітатары азнаёмілі выбаршчыкаў на чарговых занятках гурткоў з біяграфіяй Галіны Грыгор'еўны. На гэтых занятках былі зачытаны выступленні рабочых, служачых, інжынераў і тэхнікаў аб Галіне Грыгор'еўне Собалевай.

Мы арганізавалі на выбарчым участку рэгулярны выпуск насценгазеты. У першым-жа нумары, акрамя перадавога і іншых артыкулаў, змешчаны фото кандыдата ў дэпутаты абласнога совета, яе біяграфія, выказванні аб ёй рабочых шоўкавай фабрыкі, скурзавода імені Сталіна, а таксама асобных выбаршчыкаў.

Па плану у нас намячаецца рад сустрэч кандыдата з выбаршчыкамі. На гэтых сустрэчах, акрамя выступленняў кандыдата і рабочых, мы мяркуем правесці гутаркі аб жыццёвым шляху і дзейнасці кандыдата.

Мы пачалі знаёміць выбаршчыкаў з вылучанымі кандыдатамі ў дэпутаты гарадскога совета. Пры рэгістрацыі прысутнічала многа хатніх гаспадынь. Паседжанне акруговай камісіі ператварылася ў сустрэчу выбаршчыкаў з кандыдатамі. Выступаўшыя актывісты тт. Юрэвіч, Радзько і іншыя паведамілі, што расказваюць суседкам аб кандыдатах у дэпутаты горсовета. Тав. Рэдзько, 65-гадовая старуха, якая пражывае на Заводскай вуліцы, гаворыць:

— Совецкая ўлада дала нам шчаслівае і радаснае жыццё. У мяне дзеці скончылі ВНУ. У дзень выбараў я прыду на ўчастак і буду галасаваць за кандыдатаў сталінскага блока комуністаў і беспартыйных.

Для таго, каб лепш азнаёміць усіх выбаршчыкаў з кандыдатамі ў дэпутаты абласнога і гарадскога советаў, мы па ўсіх пяці акругах, якія ўваходзяць у наш выбарчы ўчастак, арганізавалі выпуск насценных газет. Такім чынам на нашым участку выходзяць 6 насценных газет.

Вядома, у кароткім газетным артыкуле не раскажаш аб усім, што праароблена, і ўсім, што намячаецца яшчэ прарабіць. Адно ясна, што цеснае супрацоўніцтва партыйнай арганізацыі з выбаршчыкамі і актывістамі дало і яшчэ дасць свае рэзультаты. Мы ўпэўнены, што па нашай выбарчай акрузе ўсе выбаршчыкі аднадушна аддадуць свае галасы за кандыдатаў сталінскага блока комуністаў і беспартыйных.

В. ЯРО,
сакратар партбюро магілёўскага скурзавода імені Сталіна.

Старшыня Быхаўскай акруговай выбарчай камісіі № 52 на выбарах у Магілеўскі абласны Совет дэпутатаў працоўных С. Н. Свірыд (справа) праводзіць нараду старшынь і сакратароў участковых камісій. Фото А. Розельмана. (Фотахроніка БЕЛТА).

ВЫБАРШЧЫКІ АБ СВАІХ КАНДЫДАТАХ

ЯНА АПРАЎДАЕ НАША ДАВЕР'Е

Пелагею Іванаўну Гузоўскую добра ведаюць у Новабеліцы. Яна вырасла тут на вачах ва ўсіх. Біяграфія яе — гэта аповесць аб росце і жыцці працоўных нашай многанацыянальнай краіны.

17-гадовай дзяўчынай Гузоўская пачынае працаваць афіцыянткай у сталовай новабеліцкага лесакамбіната. Скромнасць і стараннасць — такія яе характэрныя рысы — рысы патомственай работніцы. Будучы на гэтым невялікім, здавалася-б, участку работы, яна заваявала сімпатыі і павагу ўсяго рабочага калектыва.

Праца ў сталовай не задавальняла маладую, жыццерадасную, поўную энергіі дзяўчыну. Яна імкнулася на вытворчасць, у цэх, дзе шумелі станкі, дзе кіпела творчае жыццё. Пелагея паставіла сабе мэту—стаць кваліфікаванай работніцай. Мара яе ажыццявілася. Паспяхова авалодвае яна складаным працэсам работы на стругальным станку. Гузоўская пачынае выконваць план, становіцца ўдарніцай, пасля—стаханаўкай. У 1937 годзе яна пераходзіць на больш удасканалены шыпарэзны станок, які таксама з поспехам асвоіла.

У цэху Пелагея Іванаўна адразу акунулася ў грамадскае жыццё. Сход камбіната аднадушна выбірае яе членам заўкома і дэлегатам на першую ўсебеларускую канферэнцыю прафсаюза работнікаў лесапілення і дрэваапрацоўкі. На канферэнцыі яе выбіраюць членам ЦП саюза і дэлегатам па Ўсесаюзны з'езд. Там яна выбіраецца членам ЦК саюза.

Нямала сіл уклала тав. Гузоўская ў справу барацьбы за высокую вытворчую дысцыпліну. Сама акуратная і дысцыплінаваная, яна бязлітасна змагаецца з лодырамі і прагульшчыкамі. За гэта яе палюбілі рабочыя.

Перадвыбарчы сход калектыва камбіната і фабрыкі «Везувій» аднадушна вылучыў верную дачку народа тав. Гузоўскую кандыдатам у дэпутаты абласнога совета. Мы з упэўненасцю можам сказаць, што яна поўнасцю апраўдае аказанае давер'е.

Выбаршчыкі 11-й выбарчай акругі горада Гомеля па выбарах у абласны совет: А. В. МАТВЕЕНКА — шофер лесакамбіната, М. І. КАГАН, А. М. МАРКАЎЦОВА — стаханаўкі фабрыкі «Везувій», М. І. СІМАНОВІЧ.

ДАСТОЙНЫ СЫН НАРОДА

«Добры настаўнік і арганізатар, майстар сваёй справы» — так гавораць настаўнікі, вучні і іх бацькі першай сталінскай школы гор. Бабруйска пра свайго настаўніка і дырэктара Нікалая Філіпавіча Зайца.

Сапраўды, тав. Заяц паставіў работу школы так, што яна знаходзіцца ў ліку перадавых вось ужо на працягу некалькіх год.

Тав. Заяц з дня ў дзень павышае сваю дзелавую кваліфікацыю і ідэйна-палітычны ўзровень. Зараз ён вывучае першакрыніцы марксізма-ленінізма.

Тав. Заяц заваяваў вялікі аўтарытэт і любоў настаўніцтва Бабруйска. Ён працуе старшынёй касы ўзаемадапамогі, з'яўляецца членам РК саюза, дэлегатам на другі ўсебеларускі з'езд саюза работнікаў пачатковай і сярэдняй школы. Дзе-б ён ні працаваў, усюды апраўдае сябе. Зараз т. Заяц кіруе буйным агіткалектывам на выбарчым участку па выбарах у гарадскі совет.

Настаўніцтва гор. Бабруйска, палітасветработнікі і дашкольныя работнікі вылучылі тав. Зайца кандыдатам у дэпутаты Бабруйскага гарадскога совета працоўных па 232-й выбарчай акрузе.

Няма ніякага сумнення, што тав. Заяц з чэсцю апраўдае аказанае яму давер'е.

М. Н. ПРАКОПЧЫК,
настаўнік Бабруйскай сярэдняй школы.

ПІСЬМЫ ПРАЦОЎНЫХ АБ ХОДЗЕ ВЫБАРЧАЙ КАМПАНІІ

КАШТОЎНЫ ПАЧЫН

Азярыцкі Дом сацыялістычнай культуры Талачынскага раёна пачаў падрыхтоўку да выбараў у мясцовыя советы з таго, што дапамог партыйнай арганізацыі падабраць і вылучыць агітатараў з ліку сельскай інтэлігенцыі і калгаснага актыва. Усе яны былі прымацаваны да ўчасткаў і разгарнулі работу ў гуртках.

Нядаўна тут, сумесна з рэдакцыяй раённай газеты, праведзена нарада агітатараў калгасных [illegible], на якой абмяркавана пытанне аб удзеле нізавога друку ў выбарчай кампаніі [illegible].

Выключную ўвагу звяртаем мы на якасць агітацыйнай работы. [illegible] Дома сацыялістычнай культуры [illegible] дапамагаем агітатарам [illegible] нятках [illegible] рыхтавацца да заняткаў, падшукаць літаратуру і т. д.

Калі не сказаць і пра каштоўную ініцыятыву Дома сацыялістычнай культуры [illegible] і літаратурай [illegible] аддаленыя калгасы.

Намаганнямі Дома добра абсталявана і ўпрыгожана [illegible] лозунгамі, плакатамі. Сюды прыходзяць калгаснікі, чытаюць газеты і журналы, слухаюць радыё і гутаркі на міжнародныя тэмы, іграюць у шашкі, шахматы, даміно. У асобныя вечары арганізуюцца чыткі мастацкай літаратуры. Вельмі спадабаліся калгаснікам прачытаныя кнігі «Маці» Горкага і «Героі Хасана». [illegible] вечары пытанняў і адказаў.

Сіламі сельскай інтэлігенцыі і калгаснай моладзі [illegible] «Лішні білет».

С. Я. КРЫВІЧАНІН.

Настаўнік-ордэнаносец—кіраўнік гуртка

Сярод калгаснікаў Горскага сельсовета (Горацкі раён) вялікай павагай карыстаецца мясцовы настаўнік Радзіён Якаўлевіч Малышаў. За ўзорную работу ў школе тав. Малышаў узнагароджаны ордэнам Леніна.

Але не толькі ў школе працуе ўзорна перадавы настаўнік Горацкага раёна. Як толькі было апублікавана Палажэнне аб выбарах у мясцовыя советы, тав. Малышаў [illegible] некалькі заняткаў.

На занятках выступаюць старыя калгаснікі і [illegible] ўспамінаюць аб сваім горкім мінулым. Нядаўна, напрыклад, выступіў на занятках 60-гадовы калгаснік Міхайлоўскі і расказаў малым выбаршчыкам, як раней выбіралі ў царскую думу і [illegible].

Як больш [illegible] агітатар, тав. Малышаў [illegible] заняткі 10 [illegible] агітатарам. [illegible]

Калгаснік Ф. ХАМУТОЎ.
Горскі сельсовет, Горацкі раён.

СЕЛЬСКАЯ ІНТЭЛІГЕНЦЫЯ ЗА РАБОТАЙ

Калгасны актыў і ўся сельская інтэлігенцыя Селішчанскага сельсовета Гарадоцкага раёна актыўна ўдзельнічае ў падрыхтоўцы да выбараў у мясцовыя советы. Многія з іх працуюць агітатарамі на выбарчых участках і ў часе выбараў у Вярхоўныя Советы СССР і БССР (тт. Петухоў, Сокалаў, Ганановіч, Лахно).

Яны сістэматычна бываюць у выбаршчыкаў, [illegible] Заняткі праводзяць па плану—чатыры разы ў месяц; яны праходзяць жыва і цікава.

У сваёй рабоце агітатары прымяняюць розныя метады [illegible] раскажваюць выбаршчыкам не толькі пра Палажэнне аб выбарах у мясцовыя Советы [illegible] цэ ўнутры нашай вялікай радзімы.

М. ЕЎДАКІМАЎ.
Селішчанскі сельсовет, Гарадоцкі раён.

УЗНЯЦЬ РОЛЮ НАСЦЕННЫХ ГАЗЕТ

Мінскі сельскі райком КП(б)Б [illegible] выпуску насценгазет, рэдакцыя раённай газеты «Шлях соцыялізма» выдала адну тысячу спецыяльных макетаў.

І. БАЦЮТА.

АГІТКАЛЕКТЫЎ СЕЛЬСКІХ НАСТАЎНІКАЎ

Калектыў настаўнікаў Жодзінскай сярэдняй школы (Смалявіцкі раён) складаецца з 21 чалавека. Усе настаўнікі вядуць вялікую агітацыйна-масавую работу сярод выбаршчыкаў. Яны даходчыва, на зразумелай слухачам мове расказваюць аб бліскучых перамогах нашай краіны, аб роднай партыі, аб любімым правадыру і настаўніку вялікім Сталіне.

Пачынае змяркацца. Ва ўмоўленыя месцы, дзе праводзяцца заняткі агітгурткоў, збіраюцца калгаснікі і калгасніцы. Слухачы гуртка 1-й брыгады калгаса «Чырвонае Жодзіна», дзе агітатарам працуе Нікалай Аляксандравіч Гузарэвіч, сабраліся ўсе. Пачалася насычаная красачнымі фактамі з нашай цудоўнай рэчаіснасці гутарка Нікалая Аляксандравіча. 30 калгаснікаў і калгасніц уважліва слухаюць агітатара. Ля геаграфічнай карты проста і даступна для ўсіх слухачоў ён робіць агляд міжнародных падзей за тыдзень. Неўзабаве погляды ўсіх накіроўваюцца на ілюстрацыйныя карціны і дыяграмы росту нашай краіны. Нікалай Аляксандравіч расказвае аб непахіснасці палітыкі міру нашага ўрада, аб геніяльнай празорлівасці таварыша Сталіна.

Настаўнікі—ордэнаносец Варвара Леонцьеўна Дымкавец, Канстанцін Іванавіч Рэўтовіч, Ольга Іванаўна Сядзельнікава і інш. увесь свой шматгадовы настаўніцкі вопыт пераносяць у агітгурток і прымяняюць рознастайныя метады для лепшага ўсваення калгаснікамі выбарчага закона і пытанняў бягучай палітыкі. Сваю перадвыбарчую агітацыю настаўнікі ўвязваюць з задачамі барацьбы за паспяховае выкананне калгасамі сельскагаспадарчых работ. Агітатары таксама наведваюць на-даму калгаснікаў, якія не маюць магчымасці хадзіць на заняткі гурткоў.

Але настаўнікі школы — не толькі агітатары. Сярод іх ёсць 2 старшыні, 3 сакратары, 5 членаў выбарчых камісій па выбарах у мясцовыя Советы дэпутатаў працоўных.

У выбарчай кампаніі прымаюць удзел і школьнікі. Яны пішуць лозунгі, упрыгожваюць выбарчыя акругі і ўчасткі, рыхтуюць мастацкія выступленні для абслугоўвання выбаршчыкаў, а вучні старшых класаў — Манцэвіч, Пратасевіч Самстыка, Шарко і інш. дапамагаюць выпускаць калгасныя насценгазеты, раз'ясняюць калгаснікам выбарчы закон.

Сярод агітатараў шырока практыкуюцца нарады-семінары, якімі кіруе настаўнік—дырэктар гэтай-жа школы тав. Талстой. На гэтых семінарах шырока практыкуюцца справаздачы агітатараў, абмен вопытам. Тут дэтальна абмяркоўваецца ход вывучэння выбарчага закона і папулярызіруюцца ўзоры работы лепшых агітатараў.

Так удзельнічаюць у перадвыбарчай кампаніі сельскія настаўнікі Жодзінскай сярэдняй школы.

А. МІНЬКОЎ.

ЗНАТНЫЯ ЛЮДЗІ СОВЕЦКАЙ ІНТЭЛІГЕНЦЫІ

ВІЦЕБСК. (Кар. «Звязды»). Дзелавіта і актыўна прайшоў гэтымі днямі агульнагарадскі сход настаўнікаў пачатковых і сярэдніх школ горада, прысвечаны вылучэнню кандыдатаў у дэпутаты горсовета. Сход адбыўся ў памяшканні Беларускага дзяржаўнага тэатра.

Першай выступіла дырэктар 20-й сярэдняй школы тав. Іткіна. Яна прапанавала вылучыць кандыдатам у дэпутаты горсовета заг. навучальнай часткай 34-й сярэдняй школы тав. Абрашкевіч Марыю Галакціёнаўну. У тав. Абрашкевіч ёсць вялікі стаж педагагічнай работы—34 гады. Урад высока ацаніў адданую работу тав. Абрашкевіч па комуністычнаму выхаванню дзяцей, прысвоіўшы ёй званне заслужанага настаўніка.

Кандыдатуру тав. Абрашкевіч аднадушна падтрымалі ўсе ўдзельнікі схода.

Затым называліся прозвішчы іншых знатных настаўнікаў і настаўніц, якія карыстаюцца вялікім аўтарытэтам як сярод школьнікаў, так і сярод працоўных горада: заслужаныя настаўніцы тт. Палідчык Лукер'я Амосаўна і Блаў Анна Грыгор'еўна, дырэктар перадавой у горадзе 4-й сярэдняй школы тав. Івацын Емельян Сямёнавіч і інш. Усе яны таксама аднадушна былі вылучаны кандыдатамі ў дэпутаты Віцебскага горсовета.

З. ЛАРЫСАЎ.

Чаму ў нас не было перадвыбарчага схода?

417 студэнтаў, 23 выкладчыкі і 29 тэхнічных работнікаў налічваецца ў аршанскім настаўніцкім інстытуце. Гэта адзіная вышэйшая навучальная ўстанова ў горадзе.

52 студэнты нашага калектыва вылучаны агітатарамі на выбарчых участках. 40 чалавек працуюць членамі і сакратарамі ўчастковых выбарчых камісій.

Калектыў уключыўся ў выбарчую кампанію. Але, на вялікае наша здзіўленне, у самім інстытуце і па сёння не правялі перадвыбарчага схода. Дзіўна, а факт, што мы і самі не вылучылі кандыдата ў дэпутаты мясцовых советаў, і не абмяркоўвалі пытання аб падтрымцы кандыдата, вылучанага другім калектывам. Мы так і не ведаем, за каго будзем галасаваць?

Яшчэ больш здзіўляюць нас адносіны да гэтага недапушчальнага факта райкома партыі. Калі мы звярнуліся ў райком з запытаннем, чаму ў нас не было перадвыбарчага схода, нам адказалі:

— Забылі пра ваш інстытут. Вы забраліся так далёка за горад, што і дайсці туды цяжка.

А адзін з таварышоў проста сказаў:

— Не было калі займацца гэтай справай.

Выбаршчыкі асталіся вельмі незадаволенымі. Яны жадаюць ведаць і абмеркаваць кандыдатуру, за якую праз месяц мы будзем галасаваць.

Выкладчык В. Л. ВАЖНІК.

Спіскі выбаршчыкаў—важнейшы дакумент выбарчай кампаніі

Неабходна яшчэ і яшчэ раз прыкаваць увагу усіх советаў, выбарчых камісій і саміх выбаршчыкаў да спіскаў выбаршчыкаў — гэтага важнейшага дакумента выбарчай кампаніі. Набліжаецца дзень 24 снежня 1939 года, калі выбаршчыкі пойдуць да выбарчых урнаў, каб аддаць свае галасы за верных сыноў і дочак радзімы, кандыдатаў сталінскага блока комуністаў і беспартыйных, аднадушна вылучаных агульнымі сходамі рабочых, калгаснікаў і працоўнай інтэлігенцыі.

Сталінская Канстытуцыя і наш выбарчы закон, пабудаваны ў поўнай адпаведнасці з ёю, забяспечваюць у нашай краіне сапраўдную свабоду выбараў. Выбары ў мясцовыя Советы дэпутатаў працоўных, як і мінулыя выбары ў Вярхоўныя Советы, будуць усеагульнымі, роўнымі, прамымі пры тайным галасаванні. Усе грамадзяне нашай краіны, дасягнуўшыя да дня выбараў поўных 18 год, маюць права выбіраць і быць выбранымі ў органы дзяржаўнай улады.

Совецкі выбарчы закон адхіляе якія-б там ні было абмежаванні. Выбарчае права забяспечваецца ўсяму даросламу насельніцтву незалежна ад расавай і нацыянальнай прыналежнасці, веравызнання, адукацыйнага цэнза, аседласці, соцыяльнага паходжання, маемаснага становішча і ранейшай дзейнасці. Не прымаюць удзелу ў выбарах толькі асобы, страціўшыя розум, а таксама асуджаныя судом з пазбаўленнем выбарчых правоў.

Ні адна краіна ў свеце не ведае такіх свабодных выбараў органаў дзяржаўнай улады! Такі сапраўдны дэмакратызм магчымы толькі ў краіне Советаў, дзе ліквідаваны эксплаататарскія класы і эксплаатацыя чалавека чалавекам, дзе ўсё насельніцтва аб'еднана ў адзіную працоўную сям'ю, у адзіны працоўны фронт.

Агульнавядома, што ў капіталістычных краінах так званае «ўсеагульнае выбарчае права» там, дзе яно яшчэ фармальна не ліквідавана, прадстаўляе з сябе фікцыю, подлы абман народа. Навят у мірнай абстаноўцы выбарчы закон любой капіталістычнай краіны сваімі шматлікімі «агаворкамі» і абмежаваннямі па сутнасці зводзіць на нішто выбарчыя правы насельніцтва. Асабліва зараз увесь свет бачыць, якая цана выбарчаму праву ў буржуазных краінах. Французская рэакцыйная буржуазія кідае ў турмы сапраўдных выбраннікаў французскага народа — комуністычных дэпутатаў. Па ўсёй краіне пануе паліцэйскі разгул, ліквідуюцца апошнія рэшткі хвалёнага буржуазнага дэмакратызма. Ад капіталістычнай Францыі не адстаюць і іншыя капіталістычныя краіны.

Так было і ў нашай краіне пры старой, царскай уладзе. У «Звяздзе» за 27 лістапада надрукаваны дакументы аб тым, як выбіралася і каму служыла мінская гарадская дума. Апублікаваныя дакументы даюць яркае ўяўленне аб тым, што з сябе прадстаўляе «Гарадовае палажэнне» — выбарчы закон царскага самадзяржаўя. Народ быў пазбаўлен выбарчых правоў. Пры стотысячным насельніцтве Мінска ў выбарах гарадской думы ўдзельнічала... 200 чалавек. Жанчыны не мелі права выбараў, моладзь да 25 год—таксама. Існаваў маемасны цэнз, жорсткія нацыянальныя і іншыя абмежаванні. Зразумела, што пры такой, з дазволу сказаць, выбарчай сістэме, у думе гаспадарылі фабрыканты, купцы, папы, домаўласнікі, буйныя чыноўнікі і т. д.

Палажэнне аб выбарах у мясцовыя Советы дэпутатаў працоўных, кожны яго артыкул прасякнут клопатамі аб выбаршчыку. Совецкая выбарчая сістэма — адзіная ў свеце выбарчая сістэма, якая не толькі дэкларыруе ўсеагульнае і роўнае выбарчае права, але і стварае гарантыі, рэальныя магчымасці скарыстання кожным выбаршчыкам сваіх грамадзянскіх правоў. У гэтым і заключаецца адна з галоўных адзначальных рыс Сталінскай Канстытуцыі, совецкага соцыялістычнага дэмакратызма.

Строга захоўваць інтарэсы, правы выбаршчыкаў, няўхільна і дасканала выконваць усе патрабаванні выбарчага закона, кожнага яго артыкула — такая задача. Згодна Палажэння аб выбарах, кожны грамадзянін, які карыстаецца выбарчым правам, павінен быць унесен у спісак выбаршчыкаў па адпаведнаму выбарчаму ўчастку.

Паўтараем, спісак выбаршчыкаў — важнейшы дакумент выбарчай кампаніі. У дзень выбараў — 24 снежня — бюлетэні для галасавання за вылучаных кандыдатаў будуць выдавацца грамадзянам згодна выбарчага спіску, і толькі тыя змогуць іх атрымаць, у якіх правільна запісаны прозвішча, імя, імя па бацьку і год нараджэння. Значыць, ад таго, як будуць складзены спіскі, залежыць удзел або няўдзел у выбарах таго ці іншага совецкага грамадзяніна. Адсюль ясна, якое вялікае значэнне маюць спіскі выбаршчыкаў. Нельга дапусціць і цені фармальна-бюракратычных адносін да гэтага важнейшага дакумента.

Між тым з месц паступаюць сігналы аб пропусках, недакладнасцях і скажэннях, дапушчаных у спісках выбаршчыкаў. На восьмым выбарчым участку Кагановіцкага раёна г. Мінска ў выбарчыя спіскі не былі ўнесены 32 выбаршчыкі, якія пражываюць па Магілеўскай вуліцы ў дамах з чотнымі нумарамі ад 88 да 98. На выбарчаму ўчастку № 4 Варашылаўскага раёна г. Мінска аказаліся не ўнесенымі ў спіскі 47 выбаршчыкаў, якія пражываюць на Пляцу Волі ў дамах за №№ 17 і 41. Не аказаліся ў спісках грамадзяне Зархін Ш. М. і Капнельсон С. М., якія пражываюць па Комсамольскай вуліцы ў доме № 13.

Несур'ёзна падышлі да складання спіскаў выбаршчыкаў кіраўнікі Сталінскага пасялковага совета Аршанскага раёна (старшыня Панушкін). Спіскі тут былі вывешаны на дзень пазней, чым гэта прадугледжана Палажэннем. У іх дапушчаны пропускі і скажэнні. Ужо выяўлены больш 30 выбаршчыкаў, не ўнесеных ў спіскі, у тым ліку настаўнік Куляшоў і інш.

Пераблытаны прозвішчы, імёны і імёны па бацьку. Так, напрыклад, выбаршчыка Лубенка Івана Адамавіча перайменавалі ў Адама Іванавіча і т. д. Падобная блытаніна выклікае справядлівае абурэнне выбаршчыкаў.

Неабходна як мага хутчэй выправіць усе дапушчаныя памылкі і скажэнні ў спісках. На гэту адказнейшую справу павінна быць мабілізавана дастаткова сіл і сродкаў. Гарадскія, раённыя, пасялковыя і сельскія советы ў першую чаргу адказваюць за правільнасць складзеных спіскаў.

Участковыя, а таксама акруговыя выбарчыя камісіі павінны са свайго боку прыкласці максімум энергіі да ўдасканалення спіскаў.

Вялікую дапамогу ў гэтай справе павінны аказаць і самі выбаршчыкі. Кожны совецкі грамадзянін даражыць прадстаўленымі яму Сталінскай Канстытуцыяй выбарчымі правамі.

Выбаршчыкам не трэба адкладваць на апошнія дні праверку правільнасці запісу свайго прозвішча ў спісках. Неабходна гэта зрабіць загадзя, своечасова. Агітатары, давераныя асобы павінны растлумачыць гэта працоўным у гуртках, на прадпрыемствах і ва ўстановах.

З вялікай актыўнасцю, палітычным і вытворчым уздымам рыхтуецца беларускі народ да выбараў у мясцовыя органы ўлады. Перадвыбарчыя сходы ператварыліся ў магутную дэманстрацыю патрыятызма совецкага народа, дэманстрацыю яго цеснай згуртаванасці вакол партыі большэвікоў, вялікага Сталіна. Гэта—вярнейшы залог таго, што выбары будуць праведзены арганізавана.

У дзень 24 снежня 1939 года—дзень выбараў у мясцовыя советы — совецкі народ стопроцантным удзелам у выбарах яшчэ раз пакажа ўсяму свету сваю магутнасць, маральна-палітычнае адзінства, адданасць вялікай справе Леніна—Сталіна.

БОЛЬШЭВІЦКІ ДРУК ЗАХОДНІХ АБЛАСЦЕЙ БССР У БАРАЦЬБЕ ЗА НОВАЕ ЖЫЦЦЁ

Як і ўся панская Польшча, Заходняя Беларусь не мела пролетарскага друку. Ён нарадзіўся ў агні і барацьбе за вызваленне народаў Заходняй Беларусі ад панскага ігу. Зараз у заходніх абласцях БССР выдаецца 39 прагрэсіўных газет, якія выходзяць на роднай мове.

Друк праводзіць вялікую работу па арганізацыі мас вакол лозунгаў совецкай улады. Бальшэвіцкі друк прапагандуе ідэі Леніна—Сталіна. Мы сёння паказваем работу, прарабленую друкам за тры месяцы. Работа — вялікая, адказная, пачэсная.

Зараз перад большэвіцкім друкам заходніх абласцей Совецкай Беларусі стаіць задача — яшчэ шырэй разгортваць палітычна-масавую работу сярод насельніцтва, мабілізуючы яго на захаванне народнага дастаяння і будаўніцтва гаспадаркі і культуры. Усямерна дапамагаць працоўным горада і сяла будаваць новае, шчаслівае жыццё, дапамагчы часовым упраўленням, сялянскім камітэтам у іх вялікай творчай рабоце.

Паказваць расткі новага, выхоўваць на гэтым масы працоўных — неадкладная і штодзенная задача нашага друку.

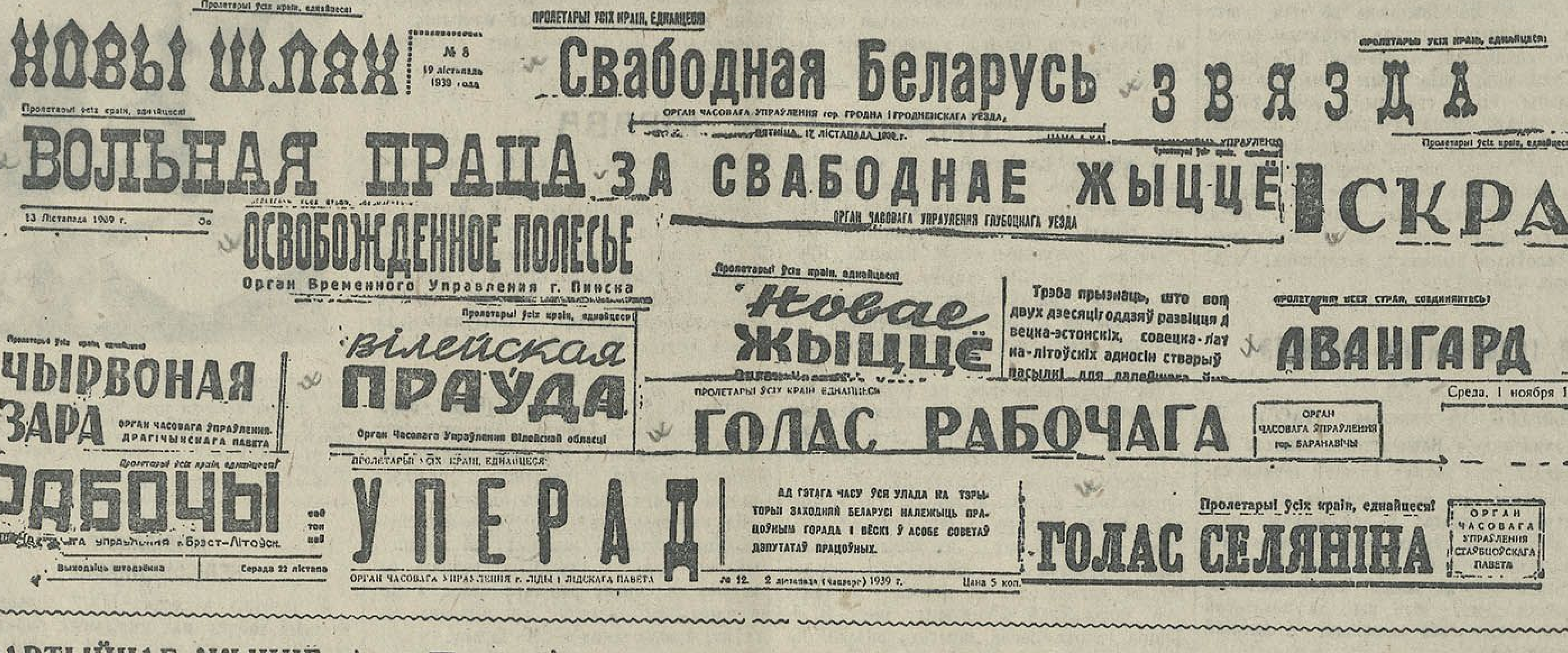

ЦЯГА ДА НОВАЙ КУЛЬТУРЫ

Вялікую арганізуючую ролю ў справе ўсеагульнага навучання і развіцця соцыялістычнай культуры адыгрываюць арганізаваныя на тэрыторыі заходніх абласцей Беларусі друкаваныя газеты.

Да іх ліку адносіцца газета «Рабочы»— орган часовага ўпраўлення горада Брэст-Літоўска. Па матэрыялах гэтай газеты бачна, што яна настойліва змагаецца за ўкараненне соцыялістычнай культуры ў жыццё народа.

У нумары 34 газета змяшчае інфармацыю аб гарадскім сходзе настаўнікаў, на якім прысутнічала больш 400 чалавек. Удзельнікі схода абмеркавалі зварот настаўнікаў Каменец-Кашырскага павета аб перабудове работы школ і настаўніцтва.

Тут-жа мы чытаем аб адкрыцці ў вёсцы Матыкалы Брэсцкага павета вячэрняй школы для дарослых, у якой вучацца 58 чалавек сялянскай моладзі. Яны вывучаюць рускую мову, матэматыку, палітграмату.

У нумары за 16 лістапада «Рабочы» прысвяціў старонку рабоце школ, дзе змешчаны пісьмы моладзі. У адным з пісем паказана, як для вучаніцы Соні апошні клас гімназіі з'яўляўся канцом вучобы. Вучыцца далей яна не магла, бо бацькі не мелі чым плаціць за навучанне. Ёй заставалася, як кажа сама Соня, толькі адно — «мераць вуліцу». Але зараз Соня можа вучыцца на каго хоча. Перад ёю шырока адкрыты дзверы вышэйшых навучальных устаноў.

Тут-жа змешчана карэспандэнцыя аб тым, што ў горадзе Століне 550 чалавек працоўнай моладзі без адрыву ад вытворчасці вывучаюць у вячэрняй школе рускую і беларускую мовы, матэматыку, гісторыю СССР і палітграмату.

Моладзь вёскі Хлевішча абсталявала чырвоны куток, вывучае Сталінскую Канстытуцыю і праводзіць читкі газет.

«Рабочы» піша аб арганізацыі і рабоце спартыўных таварыстваў, клубаў, гурткоў мастацкай самадзейнасці. Гэтыя факты гавораць аб росце культуры сярод працоўных вызваленага Брэст-Літоўска. Аб гэтым сведчыць і той факт, што сярод насельніцтва горада і павета штодзенна распаўсюджваецца звыш 13 тысяч экземпляраў совецкіх газет.

Выраслі культурныя запатрабаванні і ў працоўных Драгічынскага павета. Хоць Драгічынская павятовая газета «Чырвоная зара» менш адводзіць месца пытанням развіцця соцыялістычнай культуры і рабоце школ, чым Брэст-Літоўскі «Рабочы», але гэта зусім не азначае, што ў Драгічыне справа абстаіць горш. І па нешматлікіх матэрыялах газеты «Чырвоная зара» чытач даведваецца, што ў Драгічынскім павеце арганізавана і рэгулярна працуюць больш 40 гурткоў, у якіх звыш 800 чалавек з вялікай цікавасцю і любоўю вывучаюць Сталінскую Канстытуцыю і рашэнні апошніх сесій Вярхоўных Советаў СССР і БССР. Насельніцтва 20 вёсак Брашэвіцкай воласці вывучае даклад таварыша Молатава на Унечарговай Пятай Сесіі Вярхоўнага Совета СССР «Аб знешняй палітыцы Совецкага Саюза».

На месячных курсах настаўнікі слухаюць лекцыі аб структуры і арганізацыі народнай асветы ў СССР і аб арганізацыі свядомай дысцыпліны ў совецкай школе.

У сяле Аляксеевічы Брашэвіцкай воласці арганізавана вячэрняя школа дарослых, якую наведвае 100 сялян. Навучанне праводзіцца на рускай мове. Такія школы арганізуюцца таксама ў вёсках Брашэвічы і Лосніцы.

Тысячы працоўных павета з вялікай цікавасцю глядзяць совецкія кінофільмы — «Выбаргская старана», «Огненные годы», «Выпадак на граніцы» і іншыя.

20-гадовая мара працоўных заходніх абласцей Беларусі збылася. Яны ўбачылі залатое святло праменняў Сталінскай Канстытуцыі. Яны і іх дзеці атрымалі права і магчымасць вучыцца, развіваць свае таленты, гаварыць на роднай мове.

Пачэснае і вядучае месца ў соцыялістычным выхаванні працоўных мас належыць большэвіцкаму друку, новым, маладым газетам часовых упраўленняў гарадоў і паветаў заходніх абласцей Беларусі.

ПАРТЫЙНАЕ ЖЫЦЦЁ Ў ГАЗЕТАХ

Друк заходніх абласцей БССР пачаў асвятляць на сваіх старонках першыя крокі партыйных арганізацый. Вось што піша газета часовага ўпраўлення Глыбоцкага павета «За свабоднае жыццё».

«Днямі адбыўся партыйна-комсамольскі сход Глыбоцкага павета. Выступіўшыя тт. Макараў (Порплішча), Прызман (Лужкі), Балмакоў (Докшыцы) расказалі аб тым, як праводзіцца палітыка-выхаваўчая і культурная работа сярод насельніцтва валасцей Глыбоцкага павета. Яны падзяліліся вопытам падрыхтоўкі да выбараў дэпутатаў у Вярхоўны Совет СССР і Вярхоўны Совет БССР ад заходніх абласцей рэспублікі.

Удзельнікі схода расказалі і аб тым, што ў м. Порплішча абсталяван новы клуб, які з'явіўся цэнтрам палітыка-масавай работы сярод насельніцтва. Створаны тры гурткі па вывучэнню Сталінскай Канстытуцыі. Новы клуб адкрыт і ў Круляўшчызне. У вёсцы Бабічы арганізаван чырвоны куток.

Гурткі па вывучэнню Сталінскай Канстытуцыі арганізаваны і ў Лужэцкай, Германовіцкай, Докшыцкай і іншых валасцях. Заняткі ў гуртках праходзяць пры вялікай актыўнасці слухачоў».

У гэтым-жа нумары газета змяшчае і выступленне партыйнага арганізатара Германовіцкай пярвічнай партыйнай арганізацыі т. Казарына, які падрабязна расказвае аб узмацненні агітацыйна-масавай работы сярод насельніцтва на былых выбарчых участках па выбарах дэпутатаў у Народнае Сабранне. Пры партыйнай арганізацыі створан агіткалектыў, з якім рэгулярна раз у тыдзень праводзяцца семінары. У сельскіх мясповасцях працуюць 30 агітатараў, створаны 6 чырвоных куткоў.

У перадавым артыкуле ад 23 лістапада «Шырэй разгорнем палітмасавую работу сярод насельніцтва» газета заклікае наладзіць работу гурткоў па вывучэнню Сталінскай Канстытуцыі, узначаліць работу па заканчэнню размеркавання памешчыцкіх зямель сярод сялянства — беднякоў і серадняков, арганізаваць заканчэнне абмалоту зернавых і засыпку насення.

— У гарадскіх цэнтрах, — піша газета, — неабходна дабіцца наладжвання гандлю, павесці барацьбу са спекуляцыяй, з усякімі дзеяннямі, накіраванымі на дэзарганізацыю гандлю.

Трэба ўсямерна вітаць ініцыятыву газеты «За свабоднае жыццё» ў асвятленні партыйнага жыцця.

ПЕСНІ СВАБОДНАГА НАРОДА

Ледзь толькі здалёку пачуўшы вызваленчую музыку матораў магутных машын Рабоча-Сялянскай Чырвонай Арміі, ледзь заўважыўшы стройныя рады совецкіх воінаў, яшчэ добра не разгледзеўшы прывабнага зіхацення чырвоных зорак на стальных шлемах храбрых чырвонаармейцаў, народ Заходняй Беларусі пачаў усцілаць слаўны шлях вызваліцеляў жывымі кветкамі. Народ выказваў свае пачуцці першай вялікай радасці, пачуцці задушэўнай і брацкай любві. І не паспелі яшчэ астынуць сляды прайшоўшых калон, як народ упершыню, пасля 20 год панскага сваволля, прыгнёту, нечалавечых пакут, набраў поўныя грудзі ачышчанага паветра, уздыхнуў ім і адчуў вольны голас песняра. Народ, які на працягу адной пятай века «маўчаў на ўсіх мовах» адразу загаварыў многагалосай, многанацыянальнай мовай. Літаральна, услед за прыходам Чырвонай Арміі паплылі новыя песні, складзеныя на беларускай, рускай, яўрэйскай і польскай мовах народнымі паэтамі, паэтамі з рабочых і сялян.

Разам з першай зарой вызвалення, заірдзелі самародкі паэтычнай творчасці народа, у якой ён славіць армію-вызваліцельніцу і вялікага чалавека, паслаўшага яе. Большэвіцкі друк — шматлікія газеты, якія стварыліся пры часовых упраўленнях гарадоў і мястэчак разам з прыходам Чырвонай Арміі, адразу-ж пачалі адлюстроўваць прабуджэнне народнага паэтычнага голасу. Многія газеты заходніх абласцей Беларусі ўжо ў сваіх першых нумарах надрукавалі вершы-песні дагэтуль невядомых аўтараў.

Далейшае выяўленне паэтаў з народа дало магчымасць амаль усім газетам друкаваць не толькі асобныя вершы, але і цэлыя паласы і развароты, у якіх змяшчаліся ўнбў складзеныя быліны, сказанні, вершы і частушкі. Характэрнымі рысамі гэтых літаратурных матэрыялаў з'яўляюцца, побач з матывамі радасці вызвалення, —

«Мы теперь свободно дышем,
Свергнув панское ярмо.
Красный флаг трепещет ввысь,
Солнце светит нам в окно».

(верш «7 ноября», напісан рабочым П. Хапкалевым, газета «Освобожденное Полесье» № 22 ад 20/XI-39 г.), —

матывы бязмежнай любві да самага чалавекалюбівага, народнага правадыра, вялікага друга ўсіх прыгнечаных таварыша Сталіна.

У тым-жа нумары «Освобожденного Полесья» селянін вёскі Стытчава ў сваім першым надрукаваным вершы «Слава тебе, наш отец» усхвалявана гаворыць:

«Все прошлое, злое минуло,
Страданьям нашим конец.
Счастье свободы блеснуло
Слава тебе, наш отец!».

Мы тут не разглядаем літаратурных і мастацкіх якасцей гэтых вершаў. У дадзеным выпадку важна не ступень мастацкасці твора, а пачуццё народа, ад імені якога гавораць сялянскія паэты. Газета, безумоўна, добра паступіла, друкуючы гэтыя вершы, у якіх проста выказана вялікая народная радасць, цёплая любоў да мудрага Сталіна, у якім нашы браты заўсёды бачылі свайго першага друга, заступніка, бацьку.

Сярод вершаў, якія надрукавалі газеты заходніх абласцей Беларусі, многія прысвечаны любімай Чырвонай Арміі і дарагому Наркому абароны, першаму Маршалу Совецкага Саюза таварышу Варашылаву.

«Спявайце старыя,
Спявайце малыя,
Ідуць к нам з Усходу
Хлапцы удалыя.

Нарком Варашылаў
Дае ім кірунак,
Ад польскае шляхты
Нясе нам ратунак».

(Засім Мікола. «Усход сонца», газета «Новы шлях» № 3 ад 20/X-39 г., орган часовага ўпраўлення горада Пружаны).

Напярэдадні Народнага Сабрання Заходняй Беларусі многія газеты змясцілі літаратурныя творы, у якіх унбў нарадзіўшыяся паэты патрабавалі ад сваіх дэпутатаў галасаваць за далучэнне Заходняй Беларусі да Вялікага Совецкага Саюза.

«Калі хочаш, народ мой, працоўны,
Каб шчаслівай была Беларусь,
Галасуй у Народным Сабранні
За Вялікі Совецкі Саюз!

Так піша Сяргей Пяюн у вершы «Свой голас аддам за Советы», надрукаваным у газеце «Вольная праца» (орган часовага ўпраўлення Слонімскага павета).

Усе лепшыя мары, радасць, удзячнасць вызваліцелям і гордасць людзей, якія нарэшце, адчулі сябе вольнымі, малавядомыя паэты з народа ўклалі ў свае новыя, ад сэрца дучыя песні. Добра зрабілі тыя газеты, якія найбольш поўна паказалі іх сваіму ўдзячнаму, шматлікаму чытачу.

АТРЫМАЛІ ПРАВА НА АСВЕТУ

Для моладзі Заходняй Беларусі, як і для ўсёй моладзі Совецкай Беларусі, заззяла сталінскае сонца.

Газета «Голас рабочага», орган часовага ўпраўлення горада Баранавічы, яшчэ з першых дзён яе стварэння з нумара ў нумар змяшчае шматлікія пісьмы, якія красамоўна гавораць аб вялікім творчым уздыме моладзі.

У нумары ад 28 кастрычніка газета друкуе вялікі артыкул, у якім піша:

«Цяпер дзеці працоўных атрымалі магчымасць вучыцца на сваёй роднай мове. У павеце ёсць 366 пачатковых школ, працуюць 562 настаўнікі. Толькі за апошні час адкрыта 29 школ. 3159 дзяцей рабочых і сялян атрымалі магчымасць вучыцца.

Газета не абмяжоўваецца адной мовай лічб. Яна друкуе пісьмо вучня баранавіцкай гімназіі Івана Колаша. Ён ад імені ўсёй моладзі Заходняй Беларусі дзякуе таварыша Сталіна за яго клопаты аб моладзі.

Выключнае месца адводзіць газета моладзі вёскі, гэтай найбольш прыгнечанай часткі моладзі былой Заходняй Беларусі. Толькі ў нумарах за лістапад на гэтую тэму змешчана больш 20 допісаў.

«За 2 месяцы,—піша газета,—многае змянілася ў кадлубайскім маёнтку. Усе непісьменныя батракі наведваюць бясплатна вячэрнія курсы, а многа дзяцей — школу. Зараз моладзь працуе не на пана, а на сябе. На многа выраслі заработкі моладзі».

Газета «Голас селяніна», орган часовага ўпраўлення Стаўбцоўскага павета, перыядычна выступае з матэрыяламі аб дзецях і моладзі. У нумары ад 24 лістапада яна надрукавала перадавы артыкул «Права на асвету». Гэта права газета пацвярджае фактамі:

«За час работы аддзела народнай асветы адкрыта 60 школ. Раней не было ні адной сярэдняй школы. Зараз адкрыта 11 сярэдніх школ і 21 НСШ. У адной толькі Мірскай воласці ўноў адкрыты 4 школы. У вёсцы Любно сяляне будуюць сярэднюю школу... Зараз у Стоўбцах працуюць настаўніцкія курсы на 60 чалавек з адрывам ад работы».

Вясёлае і радаснае жыццё, вучоба і праца вызваленай моладзі Заходняй Беларусі, аб'яднанай зараз у адзіную сям'ю з моладдзю Совецкай Беларусі, павінна атрымаць усебаковае і поўнакроўнае асвятленне на старонках нашых большэвіцкіх газет.

БЕЗ ПАНОЎ І КАПІТАЛІСТАЎ

Аб тым, як жылося рабочым у былой Польшчы, расказвае на старонках газеты «Авангард» рабочы лесапільнага завода «Ліповец» П. Ф. Бугаевіч. Ён параўноўвае жыццё рабочага былой Польшчы з жыццём на катарзе. Прыходзілася за 2 злотых і 60 грошай працаваць па 12, а то і па 18 гадзін у суткі. Гэтага заработку нехапала нават на харч для сям'і. Аб адзенні і іншых патрэбах і думаць нельга было. У кватэрах былі чуваць плач галодных і голых дзяцей. Такім было жыццё ўсіх, хто мог працаваць. Нашмат горш было яно ў беспрацоўных.

Былы салдат польскай арміі М. А. Сайкоўскі ў той-жа газеце «Авангард» расказвае аб «парадках», існаваўшых у польскай арміі.

Моладзь, дасягнуўшая 21 года, прызывалася ў армію, у якую яна ішла нехаця. Пасля прызыва ў часць, маладыя салдаты трапляюць у рукі афіцэраў і малодшых камандзіраў, дзе палягчэння няма. Ні аднаго вольнага часу, бо ўсё яно пайшло на «муштру».

Вось як прызываў салдат у «парадку». Прышоўшы з камандзірам і паспеўшы ўзяць стрэльбу, ледзь пачаўшы сваю службу, ён бачыў, што яго з першага дня збіваюць. Братоў па прызваенню ў парадак амуніцыі. Перад тым, як кладзеца спаць, трэба было пачышціць боты, каб яны былі «ясней сонца». Калі-ж афіцэр пабачыць, што боты блішчаць, то выклікае салдата да сябе, кажа заставіцца на ўсю ноч і прыпляцаць на колу.

Пасля «каўфэю» раніцай пачынаецца бой у казарму заходзіць афіцэр. Варта было яму заўважыць, што хто-небудзь быў не бліскучым, або калі адзінка паставіць не правільна, дык ён пачынаў разгаваць па прозвішчах. Калі-ж у «тубуз» не выканаў — тады закрычыць: «Вон! Заганяючы вон!». Пабачыць якую-небудзь пляму на абмундзіраванні, біць па твары: «Ты, салдат, тую якую жыву слова аз бёць буць чыста!».

Няхай «загон» бёць хоць ногамі бо-рукі, а жывы да «загону». Затым вярнуцца ў «казарму». Але за тое ад салдата. А ў праве праца знасіль узаконена змёр ідзе ўзровень. Быў вельмі сумны.

Пасля скінуць мы, кажа Бугаевіч, дзе нашага сорамнага жыцця.

Арышт, як і раней бяздольны, былі тыя рабочыя пагандляваць, пачыналі аднак ведаць, калі ў нас было шмат і іншых. Іхны загад Чырвонай Арміі не даў яго ўсе збіваюць. Ім новае ўпраўленне выбіралі, раздаючы хлеб.

90 працэнтаў выбаршчыкаў Аўгустоўскага павета і 97,5 працэнта горада Аўгустова галасавалі ў часе выбараў за совецкую ўладу!

Прайшло ўсяго два месяцы з часу выбараў у Аўгустове і Аўгустоўскім павеце, а ўжо зроблена не мала ў справе эканамічнага і культурнага росту горада, павышэння дабрабыту працоўных. Звыш 500 беспрацоўных атрымалі работу, на рабочыя месцы пад малі работу. Пры дапамозе совецкай улады даж заключылі 100 тысяч рублёў, загалаж 500 кілограм махоркі, многа цукру, солі, карасіну. Арганізаваныя былі калектыву, членамі якіх занімаюцца дэлегацыі лоўлей і продажам рыбы.

Вялікія перамены адбыліся на новай, ва совецкім, Шчасліва, радасна, культурна, растуць новыя людзі.

Газета «Авангард» інфармуе чытачоў, што на лесапільным заводзе «Ліповец» працуюць гурткі па вывучэнню Канстытуцыі БССР. У школах горада настаўнікі і вучні пачалі вывучаць рускую мову. Першыя словы парускую, якія пішуць дзеці, — Сталін, Молатаў, Варашылаў. Першыя сказы — Чырвоная Армія, Совецкая ўлада.

У Аўгустове пачалі жыць сапраўды па-новаму, без паноў і капіталістаў.

Газета «Авангард», знаходзячыся на граніцы, умела на ўдала падабраных фактах з цяжкага мінулага і з сучаснага новага, совецкага жыцця выхоўвае ў сваіх чытачоў пачуццё палкага патрыятызма, пачуццё любві да совецкай соцыялістычнай радзімы, да партыі большэвікоў, да вялікага Сталіна.

ВЫЗВАЛЕНАЯ ПРАЦА

Рабочы клас, як і ўвесь народ заходніх абласцей Беларусі, выпраміў сваю спіну, горда ўзняў галаву, як сапраўдны гаспадар краіны, і пачаў будаваць жыццё па-новаму, без памешчыкаў і капіталістаў.

Газета «Свабодная Беларусь», неўзабаве пасля вызвалення горада Гродна ад польскага афіцар'я, ад крывяжэрных памешчыкаў і капіталістаў, у перадавым артыкуле пісала:

«Рабочыя, адчуўшы сваё вызваленне, актыўную і вялікую дапамогу аказваюць часоваму ўпраўленню па арганізацыі і наладжванню работы фабрык і заводаў. Так, па ініцыятыве рабочых ужо нармальна працуюць піваварны, фанерны, пагельныя, скураныя заводы, махорачныя фабрыкі і інш.».

Праз дзень газета на прыкладах і фактах паказвае, як рабочыя—сапраўдныя гаспадары—наладжваюць работу табачнай фабрыкі, якая была падвергнута абстрэлу і з якой уцёкшыя ўладары вывезлі ўсё абсталяванне, сыравіну. Але:

«Адразу-ж па прыходзе Чырвонай Арміі рабочыя Гарніцкі, Бартушэвіч, Дубінская, Бучынскі рашылі пусціць фабрыку без гаспадара... Быў склікан сход, і рабочыя аднадушна падтрымалі ініцыятыву гэтых перадавых рабочых. Пасля схода група рабочых выехала на пошукі вывезенага былымі гаспадарамі абсталявання. Усе машыны хутка былі знойдзены і прывезены назад».

Дзень і ноч кіпела работа. Рабочыя з вялікім уздымам і энтузіязмам рамантавалі фабрыку, устанаўлівалі абсталяванне. Агульны сход рабочых выбраў рабочы камітэт, назначыў дырэктара фабрыкі. Яны вярнулі да станкоў усіх рабочых, якія былі ў свой час звольнены па палітычных і нацыянальных матывах. Літаральна праз некалькі дзён фабрыка была пушчана ў ход.

У гэтым-жа нумары газета паказвае, як рабочыя гродненскай электрастанцыі, даведаўшыся аб прыбліжэнні Чырвонай Арміі, узялі ў свае рукі ўсе пункты ўпраўлення станцыі. Не гледзячы на жорсткую перастрэлку, рабочыя мужна выконвалі свой абавязак перад народам і снабжалі горад святлом.

— Мы хочам, каб Чырвоная Армія ўвайшла ў горад пры святле і магла расправіцца з нашымі злейшымі ворагамі, — заявілі рабочыя электрастанцыі, калі ім прапанавалі астанавіць яе работу.

Рабочыя фабрык, заводаў, чыгуначнага транспарта Гродна, адчуўшы асалоду вольнай працы, гаспадарання, на многалюдных мітынгах, сходах поўным голасам заявілі аб сваім жаданні далучыцца да Вялікага Совецкага Саюза і ўстанавіць на вызваленай зямлі Совецкую ўладу.

Гэты настрой і жаданне рабочых газета «Свабодная Беларусь» здолела адлюстраваць на сваіх старонках, мабілізаваць масы вакол гэтых лозунгаў.

«Мы хочам жыць і працаваць пад сонцам Сталінскай Канстытуцыі, пад кіраўніцтвам вялікага Сталіна, — заявілі рабочыя, работніцы і служачыя табачнай фабрыкі».

«Наша ўлада—совецкая ўлада, іншай улады нам непатрэбна, — так заяўляюць рабочыя-чыгуначнікі.—Мы будзем працаваць так, каб апраўдаць надзеі нашых братоў з Вялікага Совецкага Саюза».

Свае абяцанне рабочыя горада Гродна пасля ўстанаўлення совецкай улады з поспехам выконваюць. Аб гэтым газета расказвае сваім чытачам на яркіх прыкладах і фактах. Яна расказвае як рабочыя, работніцы, служачыя, не шкадуючы сіл і энергіі, праяўляючы велізарную ініцыятыву, аднаўляюць работу фабрык. Газета паведамляе:

«Тры гады таму назад уладальнік шклозавода Езерскі па дагаворанасці з бельгійскім шкляным трэстам, каб пазбавіцца канкурэнцыі, атрымаўшы ад гэтага трэста вялікія грошы, закрыў завод і выгнаў рабочых на вуліцу.

Зараз рабочыя, па ініцыятыве старога шклодува тав. Бэхановіча, рашылі адкрыць завод і пусціць яго ў ход. 160 рабочых працуюць ужо на ім. У недалёкім будучым будуць працаваць 250 рабочых».

З кожным днём жыццё рабочых, служачых паляпшаецца. Рабочы ўжо не працуе 12—18 гадзін, як гэта было раней. 8-гадзінны рабочы дзень стаў здабыткам усіх рабочых. Рабочаму ўжо няма чаго непакоіцца за заўтрашні дзень, ён зараз думае аб падняцці сваёй культуры аб падняцці свайго ідэйна-палітычнага ўзроўню.

Амаль пры кожным заводзе, фабрыцы адкрываюцца чырвоныя куткі, клубы, бібліятэкі.

Паляпшаюцца і бытавыя ўмовы рабочых. «Свабодная Беларусь» на сваіх старонках расказвае аб жудасных кватэрных умовах рабочых і адначасова паведамляе, што

«500 рабочых атрымалі добрыя кватэры. Сям'я рабочага Тока Іосіфа, якая састаіць з пяці чалавек, доўгі час жыла ў халодным сараі, зараз атрымала кватэру з 2 пакояў і кухні».

Рабочыя сем'і, атрымаўшыя добрыя кватэры, не знаходзяць слоў, каб выразіць сваю глыбокую ўдзячнасць совецкай уладзе, вялікаму і роднаму таварышу Сталіну.

Задача газеты — і ў далейшым з дня ў дзень паказваць на сваіх старонках крупіцы новага жыцця, новай працы, новых поспехаў вызваленага народа.

ЧАЛАВЕК ЗДАБЫЎ ЗЯМЛЮ

За зямлю змагаліся і ішлі ў турмы сяляне былой панскай Польшчы. Аднолькава цярпелі ад памешчыкаў і беларус-бядняк і польскі батрак. Яны працавалі на пана Тышкевіча і Оруга, на Замойскіх і Радзівілаў. І назвалі тады ў Польшчы зямлю-карміліцу зямлёй-мачыхай.

***

Верасень 1939 года. Вялікі совецкі народ падаў руку брацкай дапамогі прыгнечаным братам. Уцёк пан Тышкевіч, сяляне злавілі і арыштавалі зямельнага магната, уладара дзесяткаў маёнткаў, пана Радзівіла. І зямля-мачыха стала зямлёй-карміліцай.

***

Перагорнем старонкі Новагрудскай «Звязды», Валожынскай «Іскры», Маладзечанскага «Чырвонага сцяга» і «Вілейскай праўды». Тут, як у люстры, паказана і сённяшняя радасць вызваленага чалавека, і шматгадовыя яго пакуты без зямлі і хлеба, без дроў і хаты, без радасці ў жыцці.

22 верасня. Яшчэ грымяць гарматныя стрэлы ў аўгустоўскіх лясах. Яшчэ шыпяць і скрыгочуць зубамі мізэрныя недабіткі афіцэрскіх банд. А народ ужо дзеліць панскую зямлю.

У тыя дні новагрудская газета «Звязда» пісала:

«Польскія паны аграбілі беларускіх сялян. Яны адабралі ў іх усю лепшую зямлю, лясы і сенажаці».

Газета расказала, што ў Новагрудскім ваяводстве 1.581 памешчык захвацілі 1.407.414 гектараў зямлі, а 206.123 сялянскія гаспадаркі мелі толькі 1.261.900 гектараў. І селянін Іван Фурс з вёскі Банкі, Вселюбскай воласці, успамінае:

«Не жыццё было, а катарга... Толькі цяпер заглянула сонца і ў наша аконца».

4 кастрычніка, ужо ў шостым нумары, чытачы новагрудскай «Звязды» ўбачылі «Недалёкае мінулае Вселюбскай воласці». Пад такім агульным загалоўкам былі падаены матэрыялы, змешчаныя на другой старонцы. Сярод іх былі і трафеі з паліцэйскіх архіваў. Гэта—адносіна ўсім камендантам пастарункаў у павеце:

«Каб выкараніць патаемную, нелегальную пасадку тытуну і продаж нештэмпеляваных запальнічак, міністр скарбу асігнаваў на барацьбу з дадзеным злачынствам поўныя сумы для тых, хто будзе ўказваць такіх злачынцаў. У сувязі з гэтым прашу павялічыць колькасць сышчыкаў, якія будуць выкрываць злачынцаў, за што будзе аплачвацца па 20 злотых за адну справу.

Камендант павета, падкамісар Ан. Тэрноўскі».

Жудасна вее ад гэтых дакументаў варварства і эканамічнага закабалення сялянства. У селяніна не было грошай на запалкі і махорку. Ён умудрыўся змайстраваць запальнічку і пасеяў пад акном дзесятак каліў махоркі. І назаўтра ўжо за ім сачыла «павялічаная колькасць сышчыкаў».

***

Батракі, малазямельныя і беззямельныя сяляне дзеляць панскую зямлю, дзеляць яе ў Новагрудку, за Лідай, у Аўгустове і Асаўцы. У сялян вялікае свята.

Гэта было 10 кастрычніка. А праз месяц — 6 лістапада рэдакцыя «Чырвонага сцяга» паведаміла сваім чытачам, што ўжо 17.500 гектараў зямлі размеркавана сярод батракоў, беднякоў і малазямельных серадняков. 3.529 батрацкіх і бядняцкіх гаспадарак павета атрымалі зямлю. Бескароўным беднякам і батракам раздадзены з памешчыцкіх маёнткаў 534 каровы, 65 коней.

***

«Я больш не батрак,—піша ў маладзечанскай газеце «Чырвоны сцяг» Міхась Чарнецкі з Палачанскай воласці. Цяпер у мяне свая зямля, свой прытулак. Сялянскі камітэт Палачанскай воласці даў мне чатыры гектары зямлі. Упершыню за 20 год я пасеяў кавалак свайго жыта».

Аб гэтай велізарнай радасці вызваленага народа дзеляцца на старонках газеты дзесяткі і сотні былых батракоў і беднякоў. Піша аб гэтым і Анастасія Дзімітраўна Ясюкевіч — бядначка з вёскі Міратычы, Райцэўскай воласці.

«17 верасня 1939 года ўзышло сталінскае сонца і асвятліла наш край і маё жыццё. Прышла да нас вызваліцельніца — магутная Чырвоная Армія. Нашы родныя браты — народы Совецкага Саюза падалі нам руку дапамогі, наш бацька Сталін прынёс нам шчасце назаўсёды.

У гэты знамянальны дзень — 17 верасня я нарадзіла двое дзяцей-блізнацоў. Да мяне, да простай сялянкі прыехаў урач з Новагрудка. Тут я ўбачыла, якое шчасце настала для мяне. Для маіх шчаслівых дзяцей выдалі ложкі, ванначкі, пялёнкі і многа іншых дзіцячых рэчаў, а сялянскі камітэт даў карову.

Цяпер я веру, што мае маленькія сыны вырастуць шчаслівымі грамадзянамі Совецкага Саюза».

Анастасія Дзімітраўна Ясюкевіч шле сваю шчырую ўдзячнасць у Маскву — сэрца з'яднанага народа, — дзе жыве і працуе вялікі чалавек, наш мудры, дарагі правадыр і настаўнік Сталін.

ЗА РУБЯЖОМ

ВАЙНА Ў ЕЎРОПЕ

ГЕРМАНСКАЯ ЗВОДКА

БЕРЛІН, 27 лістапада. (ТАСС). Германскае інфармацыйнае бюро паведамляе, што дзень 26 лістапада прайшоў асабліва спакойна. Дрэннае надвор'е абмежавала дзеянні авіяцыі. Толькі ў раёне Перла і на захад ад Саарбрукена адзначаны слабыя дзеянні артылерыі праціўніка. Германскаму разведчаму атраду ўдалося прасунуцца да лініі Мажыно і праніккнуць на пярэдні край абароны праціўніка. Данясенні разведкі аб лініі Мажыно заключаюць важныя весткі.

Вайна на моры зноў прынесла Англіі цяжкія страты. Англійскі параход «Роуал-сінгдз» водазмяшчэннем у 16.700 тон, пераўтвораны англічанамі ў дапаможны крэйсер, стаў ахвярай дзеянняў германскіх ваенна-марскіх сіл.

ФРАНЦУЗСКАЕ ПАВЕДАМЛЕННЕ

БРУСЕЛЬ, 27 лістапада. (ТАСС). У ваенным аглядзе газеты «Журналь» ад 27 лістапада гаворыцца:

«У паветры не адбылося ніякіх баёў. Праведзены выпадковыя авіяразведкі. Аднак, у той час як мы афіцыяльна прызнаем, што самалёты праціўніка даляталі да цэнтра Францыі, часам і далей, немцы не паведамляюць аб тым, што наша авіяцыя залятала гэтак-жа далёка ўглыб германскай тэрыторыі. Яны нават паведамляюць, што нашы самалёты былі адагнаны імі ад граніцы. У ноч з 25 на 26 лістапада адбылася схватка ў Вагезах, на паўночны ўсход ад Бітшэ. Дзве германскія роты пасля першых выстралаў артылерыі вярнуліся на свае лініі. За лініяй праціўніка пануе спакой. Работа, якой займаюцца абедзве арміі, заключаецца, галоўным чынам, у паляпшэнні абаронных пабудоў».

Французскі дэкрэт аб блакадзе германскага экспарта

ПАРЫЖ, 28 лістапада. (ТАСС). Агенцтва Гавас паведамляе, што апублікаван дэкрэт аб устанаўленні эмбарго (забароны) на экспарт германскіх тавараў. У дэкрэце гаворыцца, што гэта мера прынята ў адказ на прымяняемыя Германіяй «метады марской вайны са скарыстаннем мін і падводных лодак». Указваецца, што французскі ўрад дзейнічае з поўнай згоды сваіх саюзнікаў. З 4 снежня ўсе параходы з германскімі таварамі могуць быць затрыманы марскімі суднамі Францыі, Англіі і іх саюзнікаў.

**

НЬЮ-ЁРК, 28 лістапада. (ТАСС). Па паведамленню з Вашынгтона, сенатар Бора заявіў, што захват Англіяй германскага экспарта, які накіроўваецца на нейтральных параходах у нейтральныя парты, з'яўляецца яўным парушэннем міжнароднага права. «ЗША, — указаў Бора, — да гэтага часу не заявілі Англіі пратэста, адпаведна таму, што мы да некаторай ступені лічым сябе звязанымі з Англіяй і Францыяй».

РАШЭННЕ ВЫКАНКОМА ІНДЫЙСКАГА НАЦЫЯНАЛЬНАГА КАНГРЭСА

БЕРЛІН, 28 лістапада. (ТАСС). Германскае інфармацыйнае бюро перадае, што выканком індыйскага нацыянальнага кангрэса зноў прыняў рашэнне ўстрымацца ад падтрымання брытанскай палітыкі і брытанскіх ваенных імкненняў, пакуль Англія не зменіць сваёй пазіцыі ў адносінах Індыі.

Эвакуіраванае з фінляндскіх гарадоў насельніцтва вяртаецца дамоў

ХЕЛЬСІНКІ, 27 лістапада. (ТАСС). У друку ўжо не раз паведамлялася аб тым, што эвакуацыя насельніцтва з гарадоў, прадпрынятая фінляндскімі ўладамі, не ўдалася. Нацярпеўшыяся пакут жыхары цэлымі эшалонамі вяртаюцца дамоў. Цяпер нават фінляндскі друк не можа скрыць факта велізарнага незадаволення насельніцтва бязглуздым шагам фінляндскіх улад.

Газета «Кар'яла» ў перадавым артыкуле паведамляла 25 лістапада, што эвакуіраванае насельніцтва вяртаецца ў гарады, «хоць афіцыяльна на гэта не быў дан дазвол».

Газета заяўляе, што «насельніцтва нельга абвінаваціць у чым-небудзь за яго зварот у гарады, бо людзям надакучыла жыць у ненармальных умовах».

Пан-амерыканская канферэнцыя прафсаюзаў супроць вайны

НЬЮ-ЁРК, 27 лістапада. (ТАСС). Як паведамляе газета «Нью-Ёрк таймс» з Гаваны (Куба), дэлегаты пан-амерыканскай канферэнцыі прафсаюзаў выступілі на масавым мітынгу з патрабаваннем, каб Амерыка не ўступала ў еўрапейскую вайну. Дэлегаты настойвалі на цесным саюзе рабочых Паўночнай і Паўднёвай Амерыкі. На мітынгу, які адбыўся ў будынку нацыянальнага тэатра, прысутнічала 4 тыс. чалавек.

Дэлегат Мексікі Ламбардэ Таледано настойваў у сваёй прамове на тым, каб амерыканскія рабочыя пратэставалі супроць снабжэння зброяй ваюючых краін. Таледано заявіў, што цяперашняя вайна вядзецца не ў абарону дэмакратыі, а з'яўляецца спробай новага раздзелу тэрыторый.

Сход горача вітаў дэлегата ЗША Джэмса Керэй, які заявіў, што кангрэс вытворчых прафсаюзаў змагаецца за тое, каб утрымаць Злучаныя Штаты Амерыкі ад уступлення ў вайну. Дэлегат Кубы Ласаро Пенья патрабаваў у сваёй прамове, каб рабочыя краін Паўднёвай Амерыкі аб'ядналіся ў барацьбе супроць вайны і падтрымалі мірную палітыку Савецкага Саюза.

На франтах Кітая

НА ПОЎДНІ

У паўднёвай частцы правінцыі Гуансі ў ваколіцах Наньніна прадаўжаюцца баі. Не гледзячы на бесперапынныя бамбардыроўкі японскай авіяцыі, кітайскія войскі ўпорна ўтрымліваюць горад у сваіх руках. Японскі атрад, які фарсіраваў раку Сіпзян, трапіў у засаду і нясе вялікія страты.

Згодна паведамленняў газеты «Сіньвэньбао», у ноч на 26 лістапада кітайскія войскі атакавалі Сіньхой (на поўдзень ад Кантона). Кітайцы знішчылі многа японскіх салдат, пасля чаго, захваціўшы з сабой вінтоўкі і амуніцыю, вышлі з горада.

25 лістапада японскія часці павялі наступленне на кітайскія пазіцыі ў раёне Дунгуаня (на паўднёвы ўсход ад Кантона). Аказаўшы японцам рашучае супраціўленне, кітайцы самі перайшлі ў контрнаступленне.

НА ПЛЕНУМЕ ВАРАШЫЛАЎСКАГА РАЙКОМА КП(б)Б

Учора ў Доме тэхнікі адбыўся пленум Варашылаўскага раённага камітэта КП(б)Б з удзелам сакратароў партыйных арганізацый і раённага актыва. Пленум заслухаў і абмеркаваў даклады сакратароў партыйных арганізацый Акадэміі навук тав. Абухава і завода «Беларусь» тав. Пісмана, старшыні ўчастковай камісіі тав. Рапапорта і даверанай асобы тав. Шклоўскага (картаграфічная фабрыка) аб ходзе выбарчай кампаніі.

У спрэчках выступілі сакратар гаркома КП(б)Б тав. Смолер, выконваючы абавязкі сакратара Варашылаўскага РК КП(б)Б тав. Рутман, сакратары партарганізацый — упраўлення Галоўміліцыі тав. Елісееў, картаграфічнай фабрыкі тав. Кофман, швейнай фабрыкі «КІМ» тав. Алпёрава і інш.

Пленум аднагалосна прыняў рэзалюцыю, у якой прапануе аказаць канкрэтную дапамогу выбарчым камісіям у іх рабоце і заклікае ўсю партыйную арганізацыю цясней згуртаваць працоўных раёна вакол задач выбарчай кампаніі і забяспечыць поўную перамогу сталінскага блока комуністаў і беспартыйных.

ПАМЯЦІ С. М. КІРАВА

У мінскім Доме партыйнага актыва адбыўся семінар для дакладчыкаў, агітатараў і бяседчыкаў прадпрыемстваў і ўстаноў горада, прысвечаны памяці палкага трыбуна рэвалюцыі С. М. Кірава. Прысутнічала каля 300 чалавек. Сабраўшыяся з вялікай увагай выслухалі даклад лектара гаркома КП(б)Б тав. Радзецкага аб слаўным жыццёвым шляху Сергея Міронавіча.

На прадпрыемствах, ва ўстановах, на выбарчых участках праводзяцца даклады і гутаркі аб незабыўным Сергею Міронавічу. У новамеханічным, кузнечным, інструментальным цэхах станкабудаўнічага завода імені Кірава агітатары тт. Філімонаў, Левін, Ерантрос і інш. правялі гутаркі сярод рабочых на тэмы: «Палкі трыбун рэвалюцыі», «Непахісны барацьбіт за справу партыі Леніна—Сталіна».

У дзяржаўнай бібліятэцы імені В. І. Леніна, парткабінеце мінскага аддзялення Заходняй чыгункі і ў клубе імені Леніна адкрыліся выстаўкі літаратуры і фотаматэрыялаў, прысвечаных С. М. Кіраву.

У кіраўскія дні на экранах сталіцы БССР будуць дэманстравацца лепшыя савецкія кінофільмы «Вялікі грамадзянін», «Друзья» і «Год 19-ты», прысвечаныя светлай памяці незабыўнага і дарагога Сергея Міронавіча.

**

ГОМЕЛЬ, 28 лістапада. (Кар. «Звязды»). Працоўныя Гомеля дзейна рыхтуюцца да пяцігоддзя з дня зладзейскага забойства вернага саратніка вялікага Сталіна Сергея Міронавіча Кірава.

На прадпрыемствах, ва ўстановах праводзяцца гутаркі і даклады аб жыцці і дзейнасці палкага трыбуна, вернага барацьбіта за справу рабочага класа. У Доме партыйнай асветы арганізавана выстаўка, прысвечаная С. М. Кіраву.

Новы метад лячэння валчанкі

Дырэктар мінскай скурнай клінікі праф. А. Я. Пракапчук прапанаваў зусім новы сродак лячэння чырвонай і вульгарнай (туберкулёз скуры) валчанкі — акрыхін, які раней з вялікім поспехам ужываўся для лячэння малярыі.

Праф. Пракапчук ужо вылечыў 35 хворых. Кожны з іх на працягу 40 дзён з трыма перарывамі ў 5—10 дзён прымаў унутр каля 150 таблетак акрыхіна. Эфект аказаўся выключным. Прыём акрыхіна пры чырвонай валчанцы даў станоўчыя рэзультаты ў 90 працэнтаў выпадкаў. Пры вульгарнай валчанцы акрыхін быў з поспехам прыменен для мясцовага лячэння ў выглядзе мазі. Гэта мясцовае лячэнне не аказалася вельмі станоўчым, асабліва ў ранніх бугаркавых формах.

Студэнтка Мінскага медыцынскага інстытута К. тры гады хварэла чырвонай валчанкай. Яна выздаравела пасля прыёму 90 таблетак акрыхіна. Работнік крычаўскага фасфарытнага завода К. хварэў валчанкай 5 год, прымяняў многія спосабы лячэння, і выздаравеў толькі пасля прыёму 120 таблетак акрыхіна.

Метад праф. Пракапчука быў абмеркаван нядаўна на пасяджэнні Маскоўскага дэрматалагічнага таварыства і атрымаў высокую ацэнку з боку раду відных спецыялістаў, у тым ліку старшыні таварыства заслужанага дзеяча навукі праф. Грыгор'ева.

Падрыхтоўка да дня Сталінскай Канстытуцыі

У Мінску пачата падрыхтоўка да правядзення народнага свята — трэцяй гадавіны з дня прыняцця Сталінскай Канстытуцыі. На прадпрыемствах, ва ўстановах і на выбарчых участках будуць праведзены даклады і гутаркі аб Сталінскай Канстытуцыі, аб унутраным і міжнародным становішчы СССР і т. д. Для гэтай мэты гаркам КП(б)Б вылучыў 100 дакладчыкаў.

У Доме партыйнага актыва адкрываецца выстаўка літаратуры і фотаматэрыялаў, прысвечаных Дню Сталінскай Канстытуцыі.

З 6 снежня на фабрыках, заводах, ва ўстановах, калгасах і школах пачнуцца вечары. 5 снежня ў Вялікім тэатры оперы і балета БССР будзе праведзена ўрачыстае пасяджэнне прадстаўнікоў партыйных, савецкіх і грамадскіх арганізацый сталіцы БССР, прысвечанае гэтаму дню.

Гастролі Палескага драматычнага тэатра

МАЗЫР. Палескі абласны драматычны тэатр вярнуўся з гастрольнай паездкі ў гарады Лунінец і Пінск заходніх абласцей БССР. Для мясцовага насельніцтва было дадзена 25 спектакляў і 14 канцэртаў.

Зараз тэатр рыхтуецца да новага тэатральнага сезона, які мае адкрыцца ў Мазыры прэм'ерай «Пагібель эскадры» А. Карнейчука. Падрыхтоўваюцца да пастаноўкі п'есы «Хто смяецца апошнім» К. Крапівы, «Воўк і авечкі» А. Астроўскага. Абедзве п'есы будуць выпушчаны ў пачатку снежня.

Выпуск механіка-энергетычнага політэхнікума

ВІЦЕБСК. У Віцебскім механіка-энергетычным політэхнікуме адбыўся 33 выпуск. Выпушчана 94 спецыялісты. Сярод іх 30 электратэхнікаў, 34 механікі, 17 тэхнікаў-ліцейшчыкаў і 13 тэхнікаў. Лепшыя дыпломныя работы напісалі выпускнікі тт. Кашпаронак, Анішаў і Ваўчок.

За 21 год свайго існавання політэхнікум выпусціў больш 1.500 тэхнікаў. (БЕЛТА).

ВЫПЛАТА ВЫЙГРЫШАЎ

24 лістапада ашчадныя касы сталіцы БССР пачалі выплату выйгрышаў па 13-му тыражу пазыкі Другой пяцігодкі (выпуск чацвертага года). За першыя тры дні па прад'яўленых 1.178 аблігацыях выплачана 176.724 рублі выйгрышаў. На рад аблігацый палі выйгрышы ў 500 і 1.000 рублёў. Выплата выйгрышаў прадаўжаецца.

У Заходніх абласцях БССР

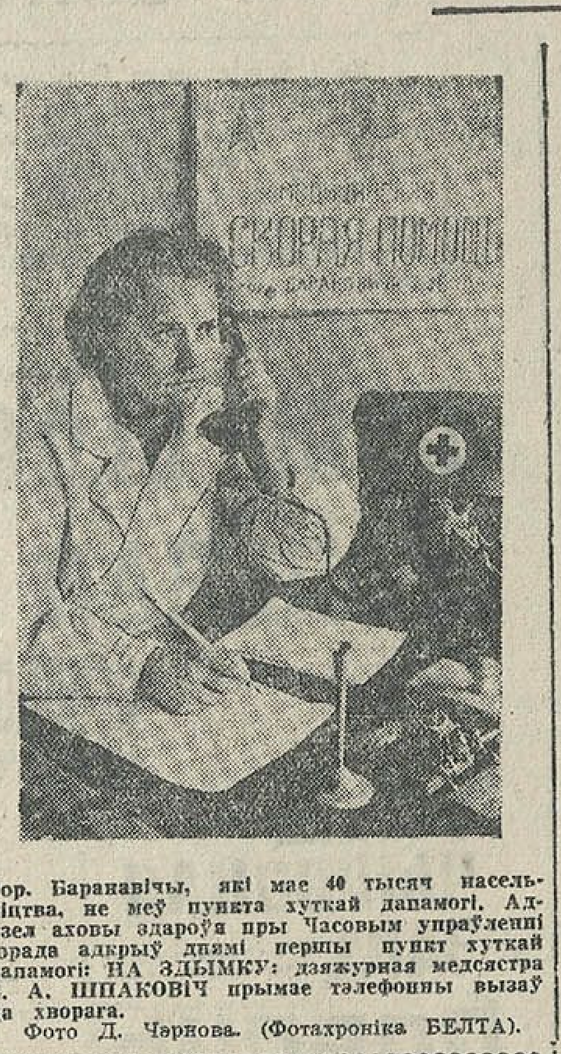

Гор. Баранавічы, які мае 40 тысяч насельніцтва, не меў пункта хуткай дапамогі. Аддзел аховы здароўя пры Часовым упраўленні горада арганізаваў такі пункт хуткай медыцынскай дапамогі. НА ЗДЫМКУ: загадчык пункта хуткай медыцынскай дапамогі Е. А. ШПАКОВІЧ прымае тэлефоны выклік.

Фота Д. Чарнова. (Фотахроніка БЕЛТА).

ПОМНІК В. І. ЛЕНІНУ У АШМЯНАХ

ВІЛЕЙКА. У г. Ашмяны, Вілейскай вобласці, будуецца вялікі помнік правадыру В. І. Леніну. Часовым упраўленнем выпушчана на гэтую мэту 10 тысяч рублёў. Помнік будзе ўстаноўлен у скверы на гарадской плошчы.

ЗМЯНІЛАСЯ АБЛІЧЧА МЯСТЭЧКА

МЯСТЭЧКА ВАРОНАВА. У 32 кіламетрах ад горада Ліды знаходзіцца мястэчка Воранава. За два месяцы пасля вызвалення працоўных Заходняй Беларусі ад гнёту польскіх паноў непазнавальным стала аблічча мястэчка.

Змянілася аблічча мястэчка. Тут адкрыт кааператыў спажывецкага таварыства, які ёмае 600 пайшчыкаў. Старшынёй таварыства выбраны рабочы-плотнік тав. Сурніца. У магазіне заўсёды ёсць тавары першай неабходнасці.

Раней працоўным мястэчка прыходзілася ездзіць за 32 кілометры для лячэння ў горад Ліду. Зараз у Варонава адкрыты амбулаторыя і бальніца. Пры больніцы арганізавана аддзяленне, адкрываецца зубалячэбны кабінет. (БЕЛТА).

АДКРЫВАЕЦЦА НОВЫ КІНОТЭАТР

КАМЕНЬ-КАШЫРСКІ. Да апошняга часу кінатэатр у горадзе Камень-Кашырскі туліўся ў цесным і бруднным памяшканні прыватніка. Польскія ўлады не клапаціліся аб культурным абслугоўванні працоўнага насельніцтва. Цяпер у горадзе ў вялікім трохпавярховым будынку аднаўляецца новы кінатэатр на 600 мест. Ужо ўстаноўлена гукавая апаратура. Насельніцтва атрымае магчымасць гледзець савецкія фільмы ў новым, добра абсталяваным кінатэатры.

СЯЛЯНСКІ КЛУБ У ПАЛАЦЫ БЫЛОГА ПАМЕШЧЫКА

ГРОДНА. У Латанскай воласці, у палацы былога памешчыка Сарасэвіча сяляне адкрылі клуб. Кожны вечар клуб перапоўнен. Сюды збіраюцца моладзь і пажылыя сяляне, каб чытаць газеты, слухаць радыёперадачы з Масквы і Мінска.

Пры клубе створаны драматычныя і харавы гурткі. Іх наведваюць 36 чалавек. Для сялянскай моладзі ў клубе арганізаваны курсы па вывучэнню беларускай мовы.

СНАБЖЭННЕ НАСЕЛЬНІЦТВА ПАЛІВАМ

НАВАГРУДАК. Абласны аддзел мясцовай прамысловасці займаецца снабжэннем насельніцтва палівам. Працоўным г. Навагрудка ўжо выдадзена 1.400 кубаметраў дроў. Больш 50 тысяч кубаметраў дроў забяспечаны на бліжэйшыя часы.

У раёне павятаў вобласці выяўлены велізарныя паклады торфу. Беларускія спецыялісты пачалі ўдасканальваць здабычу торфу. У Слонімскім павеце — 14 тыс. гектараў, у Лідскім — 20 тыс. гектараў. У бліжэйшы час у гэтых раёнах пачнецца здабыча торфу для ўстанаўлення якасці паліва і маштабаў здабывання яго.

АРГАНІЗАВАНА АРЦЕЛЬ КРАЎЦОЎ

РАДАШКОВІЧЫ. У горадзе Радашковічы арганізавалася арцель краўцоў. У арцель уваходзіць 14 чалавек. Яна арганізавана з былых беспрацоўных краўцоў.

ЛІКВІДАЦЫЯ НЕПІСЬМЕННАСЦІ

У заходніх абласцях БССР праводзіцца вялікая работа па ліквідацыі сярод насельніцтва непісьменнасці і малапісьменнасці. У Беластоцкім, Навагрудскім, Баранавіцкім і інш. паветах пачалі працаваць вячэрнія школы. Пяць да восьмі гадзін у горадзе Ашмяны ў вячэрняй школе запісалася больш 300 чалавек. У мястэчку Карэлічы вячэрнюю школу наведвае 100 чалавек. Навучаецца 60 чалавек.

У бліжэйшы час у заходніх абласцях БССР намечана адкрыць 100 вячэрніх школ з тэрмінам навучання для непісьменных падросткаў, якія не былі ў школе. Для іх ужо атрымана з Мінска 1.500 экземпляраў падручнікаў.

Апрача таго разгортваецца шырокая сетка пунктаў па ліквідацыі непісьменнасці і малапісьменнасці. Для іх ужо атрымана 50 тысяч падручнікаў на мове, геаграфіі, арыфметыцы. Пасланы праграмы. Падрыхтоўваюцца выслаць 150 тысяч буквароў, 100 тысяч граматык і 100 тысяч кніг для чытання.

АДНОЎЛЕНА ПАШТОВАЯ СУВЯЗЬ

Адноўлена работа ўсіх паштовых прадпрыемстваў заходніх абласцей БССР. На магістральных лініях абласцей курсіруюць больш 90 паштовых вагонаў. Паміж гарадамі і сёламі ўстаноўлена рэгулярная сувязь. Штогазета з Мінска адпраўляецца два паштовыя вагоны ў Баранавічы і Маладзечна. Заходнія абласцы штодзённа атрымліваюць 130 тысяч экземпляраў маскоўскіх і мінскіх газет. Для азнаямлення мясцовых работнікаў з паштовымі правіламі СССР праводзіцца двухдзённы семінар.

НОВЫЯ БОЛЬНІЦЫ Ў ГРОДНА

ГРОДНА. За апошнія дні ў гор. Гродна адкрыліся новыя бальніцы на 140 месц і новая амбулаторыя. Бальніцы і амбулаторыя добра абсталяваны і ўкамплектаваны лепшымі медработнікамі горада.

Колькасць бальнічных коек у гор. Гродна павялічылася.

БУДАЎНІЦТВА СТАЛІНСКАЙ ШКОЛЫ

СТАЎБЦЫ. У горадзе Стаўбцы, Навагрудскай вобласці, запраектавана будаўніцтва новай двухпавярховай сталінскай школы на 1.500 дзяцей.

Завозяцца будаўнічыя матэрыялы.

Дзеннік

Сёння, у 7 гадзін вечара, у малым зале Дома партактыва адбудзецца лекцыя для вывучаючых гісторыю ВКП(б) на тэму: «VIII з'езд РКП(б)». Лектар тав. Саевіч.

Адказны рэдактар Т. С. ГАРБУНОЎ.

ВЯЛІКІ ДЗЯРЖАЎНЫ ТЭАТР ОПЕРЫ І БАЛЕТА БССР

29 лістапада

Абанемент № 131.

РУСАЛКА

Пачатак у 8 г. веч.
Білеты ў тэатральнай касе Дома саюзаў з 12 да 5 г., у дзень пастаноўкі—у касе тэатра з 6 г. веч.

ПЕРШЫ БЕЛАРУСКІ ДЗЯРЖАЎНЫ ДРАМАТЫЧНЫ ТЭАТР

29 лістапада

Абанемент № 50.

СКУПЫ

Пачатак у 7 г. 30 м. веч.
Каса з 2 да 8 г. веч.

ДЗЯРЖАЎНЫ ЯЎРЭЙСКІ ТЭАТР БССР

29 лістапада

Абанемент № 27.

ПАВЕЛ ГРЭКАЎ

Пачатак у 8 гадзін вечара.
Каса з 12 да 2 і з 4 да 8 г. веч.

Кінотэатр «ЧЫРВОНАЯ ЗОРКА» «ВЫСОКАЯ НАГРАДА»

Кінотэатр «РОДИНА» «ДОКТОР КАЛЮЖНЫЙ»

Кінотэатр «Інтэрнацыянал» «ТРОЕ С ОДНОЙ УЛИЦЫ»

Кінотэатр «Спартак» ДЗЕЦІ КАПІТАНА ГРАНТА

Дзіцячы кінотэатр ДАЧКА РАДЗІМЫ

Кінотэатр «НАВІНЫ ДНЯ»
1. «22-й ОКТЯБРЬ» (парад на Чырвонай плошчы).
2. Журнал маскоўскай студыі кінохронікі № 103.

На падставе арт. 21 Палажэння аб адвакатуры СССР, зацверджанага СНК СССР 16 жніўня 1939 года,

ДЛЯ АКАЗАННЯ ЮРЫДЫЧНАЙ ДАПАМОГІ насельніцтву, установам, арганізацыям і прадпрыемствам ПРЭЗІДЫУМАМ МІНСКАЙ АБЛАСНОЙ КАЛЕГІІ АДВАКАТАЎ АРГАНІЗАВАНЫ

ЮРЫДЫЧНЫЯ КАНСУЛЬТАЦЫІ:

ЮРЫДЫЧНЫЯ КАНСУЛЬТАЦЫІ ПРЫМАЮЦЬ: вядзенне ў судах крымінальных і грамадзянскіх спраў, складанне іскавых заяў, заяў у адміністратыўныя органы, скарг на прыгаворы і рашэнні судоў, складанне праектаў дагавораў і іншых дзелавых папер (аплата за юрыдычную дапамогу — згодна інструкцыі, зацверджанай НКЮ СССР).

БЯСПЛАТНАЯ ЮРЫДЫЧНАЯ ДАПАМОГА аказваецца кансультацыямі: па справах аб спагнанні аліментаў, аб вазмяшчэнні шкоды, прычыненай увеч'ем на вытворчасці, складанне заяў чырвонаармейцам і чырвонафлотцам, хадайніцтваў аб назначэнні пенсіі і дапамогі і па вусных парадах і даведках.

АДРАСЫ ЮРЫДЫЧНЫХ КАНСУЛЬТАЦЫЙ:
1-я гарадская юркансультацыя — г. Мінск, вул. Энгельса, 14.
2-я гарадская юркансультацыя — г. Мінск, Комсамольская, 11.
Барысаўская гарадская юркансультацыя — г. Барысаў, Дом селяніна.
У кожным раённым цэнтры Мінскай вобласці — пры нарсудах.

КАНТОРЫ МЕХАНІЗАЦЫІ БЕЛДОРБУДТРЭСТА ГУШОСДОРА НКВД СССР

ПАТРЭБНЫ:
МЕХАНІКІ, ТРАКТАРЫСТЫ, ЭКСКАВАТАРШЧЫКІ, МАТАРЫСТЫ для работы на маторных катках, СЛЕСАРЫ-РАМАНЦЁРЫ, БЭКЕРЫСТЫ, ГРЭЙДЭРЫСТЫ.
Звяртацца па адрасу: Апанская, 83. Тэлефон № 25-885.

ШКЛОЗАВОДУ «ПРОЛЕТАРЫЙ» (вул. Фабрыцыуса, 10)

ПАТРЭБНЫ:
ЧОРНАРАБОЧЫЯ, РАБОЧЫЯ не маладзей 18 год для абучэння на поўаўтаматах, ГРУЗЧЫКІ на аўтамашынах, АЎТАМЕХАНІКІ, ШОФЕРЫ, РАБОТНІКІ ПАЖАРНА-ВАРТАВОЙ АХОВЫ і СТАТЫСТЫК.
Звяртацца ў аддзел кадраў.

МІНГОРПРАМГАНДАЛЬ

ЁЛКА — ЛЕПШЫ НОВАГОДНІ ПАДАРУНАК ДЗЕЦЯМ!

ЗАБЯСПЕЧЦЕ ЗАГАДЗЯ ВАШЫМ ДЗЕЦЯМ НОВАГОДНЮЮ ЁЛКУ.

У МАГАЗІНАХ МІНГОРПРАМГАНДЛЯ вы можаце купіць разнастайны асартымент ёлачных упрыгожанняў і падарункаў паштучна і камплектамі

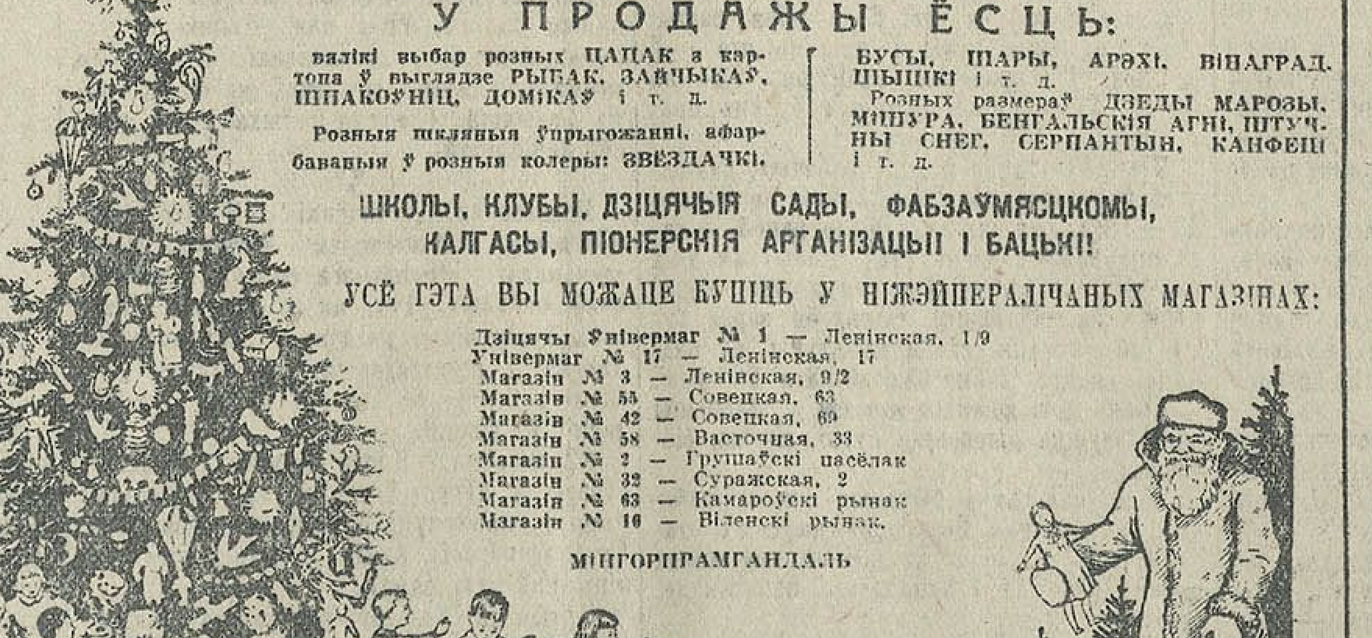

У ПРОДАЖЫ ЁСЦЬ:

вялікі выбар розных ЦАЦАК з картона ў выглядзе РЫБАК, ЗАЙЧЫКАЎ, ШПАКОЎНІЦ, ДОМІКАЎ і т. д.

Розныя шкляныя ўпрыгожанні, афарбаваныя ў розныя колеры: ЗВЕЗДАЧКІ, БУСЫ, ШАРЫ, АРЭХІ, ВІНАГРАД, ШЫШКІ і т. д.

Розных памераў ДЗЕДЫ МАРОЗЫ, МІШУРА, БЕНГАЛЬСКІЯ АГНІ, ШТУЧНЫ СНЕГ, СЕРПАНТЫН, КАНФЕЦІ і т. д.

ШКОЛЫ, КЛУБЫ, ДЗІЦЯЧЫЯ САДЫ, ФАБЗАЎМЯСЦКОМЫ, КАЛГАСЫ, ПІОНЕРСКІЯ АРГАНІЗАЦЫІ І БАЦЬКІ!

УСЁ ГЭТА ВЫ МОЖАЦЕ КУПІЦЬ У НІЖЭЙПЕРАЛІЧАНЫХ МАГАЗІНАХ:

Дзіцячы Універмаг № 1 — Ленінская, 1/9
Універмаг № 17 — Ленінская, 17
Магазін № 3 — Ленінская, 9/2
Магазін № 55 — Савецкая, 63
Магазін № 42 — Савецкая, 69
Магазін № 58 — Васточная, 33
Магазін № 2 — Грушаўскі пасёлак
Магазін № 32 — Суражская, 2
Магазін № 63 — Камароўскі рынак
Магазін № 16 — Віленскі рынак.

МІНГОРПРАМГАНДАЛЬ

ДА УВАГІ

КІРАЎНІКОЎ ЗАВОДАЎ І ФАБРЫК ХАРЧОВАЙ ПРАМЫСЛОВАСЦІ, ПРАМЫСЛОВАЙ КААПЕРАЦЫІ, АРЦЕЛЕЙ, СОЎГАСАЎ І ІНШЫХ ПРАМЫСЛОВЫХ АРГАНІЗАЦЫЙ, ВЫРАБЛЯЮЧЫХ ХАРЧОВЫЯ ПРАДУКТЫ.

БЕЛАРУСКАЯ БАЗА „ОПТБАКАЛЕЯ“ НАРКАМГАНДЛЯ СССР

на 1940 год ЗАКУПАЕ

па гадавых дагаворах і разавых здзелках НАСТУПНЫЯ ХАРЧОВЫЯ ТАВАРЫ:

КРУХМАЛЬНЫЯ ТАВАРЫ, САГО ШТУЧНАЕ, КОФЕ СУРАГАТЫ, УКСУС, ЭСЕНЦЫЮ, ВКУСАВЫЯ ЭКСТРАКТЫ, КІСЕЛЬ СУХІ, МУКУ БЛІННУЮ, ПАТАКУ, ГАРЧЫЦУ, СІРОПЫ, СОКІ, СОЛАД, КВАС СУХІ, СУХАФРУКТЫ (ЯБЛЫКІ, ГРУШЫ, СУМЕСЬ—СУХАФРУКТЫ, КАМПОТЫ), СУХАЯГАДЫ, КАНДЫТАРСКІЯ ВЫРАБЫ: ЦУКЕРКІ, ПЯЧЭННЕ, ПРАНІКІ, ВАРЭННЕ, ДЖЭМ, ПАВІДЛА І ІНШ., МЁД НАТУРАЛЬНЫ, ШТУЧНЫ, ПАТАЧНЫ, ВІНА-КАНЬЯЧНА-ВОДАЧНЫЯ ВЫРАБЫ, ВІНЫ ПЛОДАЯГАДНЫЯ, А ТАКСАМА СЦІРАЛЬНЫ ПАРАШОК, МЫЛА ГАСПАДАРЧАЕ, СВЕЧЫ ГАСПАДАРЧЫЯ, СІНЬКУ, СОДУ КАЛЬЦЫНІРАВАНУЮ (ШЧОЛАК), СОДУ БІКАРБАНАТ (ПІЦЦЯВАЯ) і інш. тавары.

З прапановамі звяртацца па адрасу: г. Мінск, Няміга, 3, Беларуская база «Оптбакалея» Тэл. 20-533.

АДРАС РЭДАКЦЫІ І ВЫДАВЕЦТВА: Мінск, Савецкая, 49. ТЭЛЕФОНЫ РЭДАКЦЫІ: Адказнага рэдактара — 21-352; Адказнага сакратара — 25-188; Літаратурнага сакратарыята — 22-412; Сакратарыята — 21-846; АДДЗЕЛАЎ: Партыйнага — 21-353; Савецкага будаўніцтва, гандлю і прамысловага — 21-356, Сельскагаспадарчага — 29-830; Літаратуры і мастацтва — 23-955; Прапаганды і мясцовай інфармацыі — 25-188; Школ, навукі і ваеннага — 21-556; Пісем — 20-844, 21-390, 21-885; Загадчык выдавецтва—21-558, Аб'яў—21-845; выпускаючага—24-768.

Уп. Галоўлітбела № Г—1542. Мінск, друкарня «Звязды», Савецкая, 49. М. М. Ш.